

Aequor

Landelijke
Kwalificaties MBO

Productiedieren

Crebonummer:	22234, 97702, 97701, 97703, 97712, 97711, 97713
Sector:	Voedsel en leefomgeving
Branche:	Dier
Opleidingsdomein:	Voedsel, natuur en leefomgeving
Geldig vanaf:	1 augustus 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Deel A: Beeld van de beroepengroep	4
Deel B: De kwalificaties	6
1 Inleiding	6
2 Algemene informatie	6
2.1 Colofon	6
2.2 Formele vereisten	7
2.3 Typering Beroepengroep	8
2.4 Loopbaanperspectief	9
2.5 Trends en innovaties	10
3 Overzicht van het kwalificatiedossier	13
4 Beschrijving van de kwalificaties	15
4.1 Dierverzorger hokdieren	
4.2 Dierverzorger graasdieren	
4.3 Dierverzorger melkvee	
4.4 Dierenhouder hokdieren	
4.5 Dierenhouder graasdieren	
4.6 Melkveehouder	
5 Beschrijving van de kerntaken	25
5.1 Kerntaak 1: Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving	
5.2 Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie	
5.3 Kerntaak 3: Managet het bedrijf(sonderdeel)	
5.4 Kerntaak 4: Onderneemt	
6 Totaal overzicht proces-competentie-matrices	32
6.1 Proces-competentie-matrix Kerntaak 1: Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving	33
6.2 Proces-competentie-matrix Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie	35
6.3 Proces-competentie-matrix Kerntaak 3: Managet het bedrijf(sonderdeel)	36
6.4 Proces-competentie-matrix Kerntaak 4: Onderneemt	38
Deel C: Uitwerking van de kwalificaties	40
1 Inleiding	40
2 Kwalificaties	40
2.1 Dierverzorger hokdieren	41
2.2 Dierverzorger graasdieren	53
2.3 Dierverzorger melkvee	67
2.4 Dierenhouder hokdieren	83
2.5 Dierenhouder graasdieren	115
2.6 Melkveehouder	149
3 Certificeerbare eenheden	185
Deel D: Verantwoording	188
1 Inleiding	188
2 Proces- en inhoudsinformatie	189
2.1 Betrokkenen	189
2.2 Verwantschap	190
2.3 Vertaling beroepscompetentieprofielen in kwalificatiedossier	191
2.4 Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen	192
2.5 Discussiepunten	198
2.6 Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie	199
3 Ontwikkel- en onderhoudsperspectief	201

Inleiding

Voor u ligt het kwalificatiedossier Productiedieren. Dit dossier bestaat uit een aantal onderdelen.

In deel A wordt voor alle geïnteresseerden een korte omschrijving gegeven van de beroepengroep en de taken die de beroepsbeoefenaar zoal uitvoert en de competenties die hij/zij daarbij nodig heeft.

In deel B, de kwalificaties, worden op hoofdlijnen de diploma-eisen beschreven. Deze eisen geven samen weer wat de gediplomeerde moet kunnen als hij/zij op de arbeidsmarkt start.

In deel C wordt een uitwerking gegeven aan hetgeen in deel B is gesteld. Deel C is zowel inhoudelijk als methodologisch aan deel B gekoppeld, er is een één op één relatie tussen respectievelijk de kerntaken, de proces-competentie-matrices en de daarin opgenomen werkprocessen, de certificeerbare eenheden met deze entiteiten in deel C.

In deel D wordt verantwoording afgelegd over de totstandkoming van dit kwalificatiedossier. Ook vindt u hier de verwijzingen naar het voor dit dossier relevante bronnenmateriaal.

Deel A: Beeld van de beroepengroep

De beroepsbeoefenaar dierenhouderij/veehouderij

Omschrijving

De beroepsbeoefenaar productiedieren is als diervorzorger, ondernemer of bedrijfsleider werkzaam binnen de primaire sector in een bedrijf waar de dieren gehouden worden ten behoeve van dierlijke producten zoals melk, vlees of eieren. Het kan ook gaan om het (op)fokken van dieren voor de vervanging van de huidige veestapel, de verkoop van (hobby)dieren of voor recreatiedoeleinden.

Te onderscheiden zijn de volgende categorieën diervorzorgers:

- diervorzorger hokdieren: werkt in een varkens-, kalver-, pluimvee-, vleesvee-, konijnen- of pelsdierenhouderij of viskwekerij waar de dieren gehouden worden voor de productie van dieren en/of dierproducten (bijvoorbeeld vlees, eieren of pels).
- diervorzorger graasdieren: werkt in een paarden-, hengsten-, schapen-, geiten of rundveehouderij waar de dieren gehouden worden voor het fokken van dieren en/of voor dierproducten.
- diervorzorger melkvee: werkt in een rundvee-, geiten-, paarden- of schapenhouderij waar dieren gehouden worden voor de melkproductie.

Te onderscheiden zijn de volgende categorieën dierenhouders:

- dierenhouder hokdieren: werkt in een varkens-, kalver-, pluimvee-, vleesvee-, konijnen- of pelsdierenhouderij of viskwekerij waar de dieren gehouden worden voor spermawinning, de opfok of de productie van dieren en/of dierproducten.
- dierenhouder graasdieren: werkt in een paarden-, hengsten-, schapen-, geiten of rundveehouderij waar de dieren gehouden worden voor spermawinning, de opfok of de productie van dieren en/of dierproducten.
- melkveehouder: werkt in een rundvee-, geiten-, paarden- of schapenhouderij waar dieren gehouden worden voor de melkproductie;

In dit dossier worden de diploma-eisen beschreven voor de diervorzorger melkvee, de diervorzorger graasdieren, de diervorzorger hokdieren, de melkveehouder, de graasdierenhouder en de hokdierenhouder.

Werkzaamheden

De diervorzorger hokdieren, -graasdieren en -melkvee voert en verzorgt dieren, zorgt voor optimale omstandigheden bij de productie van het dier(lijk) product en verzorgt de werkplek en de leefruimten van de dieren, ongeacht het type bedrijf waarin ze werken.

De dierenhouder verzorgt de bedrijfsvoering van het bedrijf en - als het bedrijf groot is - geeft hij leiding aan medewerkers. Een sterk accent bij zijn werkzaamheden ligt bij het plannen, organiseren en evalueren van de bedrijfsprocessen en het onderling afstemmen daarvan. Hij onderhoudt contacten met leveranciers en klanten. Belangrijk voor continuïteit is het coördineren van zaken rondom de productie van het dier(lijk) product, waaronder de vruchtbaarheid, voortplanting en gezondheid van de dieren. Daarnaast verricht hij werkzaamheden zoals het voeren en verzorgen van dieren en het onderhoud van de werk- en leefomgeving. Ten slotte zorgt de dierenhouder voor de juiste toepassing van kwaliteitssystemen en -procedures. Afhankelijk van de diersoort en het bedrijf kan de beroepsbeoefenaar productiedieren te maken krijgen met werkzaamheden op het gebied van bodem, waterkwaliteit en voedergewassen.

Bij de beroepsbeoefenaar in de melkveehouderij komen daar werkzaamheden bij rondom het melken. De beroepsbeoefenaar die werkt met melkvee en/of graasdieren heeft daarnaast te maken met werkzaamheden voor het onderhoud van het grasland en de zorg voor voergewassen.

Werkwijze

Het werken met levende dieren vraagt om voortdurende zorg en oplettendheid. De beroepsbeoefenaar productiedieren moet bij zijn werkzaamheden ook rekening houden met de kenmerkende eigenschappen van het dier en aandacht hebben voor het welzijn van de dieren. Als diervorzorger werkt hij vaak zelfstandig en heeft hij een eigen verantwoordelijkheid, waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij de dierenhouder/ondernemer/bedrijfsleider. Afhankelijk van de bedrijfsomvang geeft de ondernemer/bedrijfsleider leiding aan medewerkers. De beginnende beroepsbeoefenaar zal doorgaans een beroep moeten doen op de deskundigheid van anderen bij situaties die nieuw voor hem zijn en om probleemoplossend vermogen vragen.

De beroepsbeoefenaar productiedieren heeft te maken met de commerciële doelstelling van het bedrijf.

Het kwalificatiedossier Productiedieren 3/4 maakt deel uit van de kwalificatiestructuur Natuur, voedsel en leefomgeving in de sector Dier.leefomgeving in de sector Dier.

4					Paraveterinaire ondersteuning		
3	Productiedieren 3/4	Recreatiedieren 3/4	*Proefdieren 3/4	Gespecialiseerde dierv verzorging gezelschapidieren		Paardensport	Gezelschapsdierenbranche
				Gespecialiseerde dierv verzorging vee			
				Gespecialiseerde dierv verzorging paard			
2	Dierv verzorging 2						
1	*Arbeidsmarktgekwalificeerd assistent						

* Gedeeld kwalificatiedossier

Voor een compleet overzicht van werkveld, karakteristieken en opleidingen verwijzen we u naar www.groenonderwijs.com.

Deel B: De kwalificaties

1. Inleiding

Voor u ligt Deel B van het kwalificatiedossier Productiedieren. In dit deel worden op hoofdlijnen de diploma-eisen beschreven voor:

- *Diervorzorger hokdieren*
- *Diervorzorger graasdieren*
- *Diervorzorger melkvee*
- *Dierenhouder hokdieren*
- *Dierenhouder graasdieren*
- *Melkveehouder*

2. Algemene informatie

2.1 Colofon

Onder regie van	Aequor
Ontwikkeld door	Afdeling Ontwikkeling en Innovatie en sector Dier
Verantwoording	Vastgesteld door: het bestuur van Aequor op advies van de Paritaire commissie. Op: 02-12-2010 Te: Ede

2.2 Formele vereisten

Diploma(s)	Diervorzorger hokdieren - 3 Diervorzorger graasdieren - 3 Diervorzorger melkvee - 3 Dierenhouder hokdieren - 4 Dierenhouder graasdieren - 4 Melkveehouder - 4
In- en doorstroomrechten	Voor instroom- en doorstroomrechten worden de wettelijke bepalingen aangehouden zoals vermeld in: <ul style="list-style-type: none"> • de Doorstroomregeling VMBO-Beroepsonderwijs (ministerie van OCW, 2003) • WEB: Wet educatie en beroepsonderwijs (Staatsblad 501, 31 oktober 1995) • WHW: Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, stb. 1992, 593)
Certificeerbare eenheden	<ul style="list-style-type: none"> • Melken
Wettelijke beroepsvereisten	Ja
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. De toewijzing van referentieniveaus aan mbo-opleidingen is als volgt: <ul style="list-style-type: none"> • het referentieniveau 2F is van toepassing op kwalificaties op niveaus 1, 2 en 3. • het referentieniveau 3F is van toepassing op kwalificaties op niveau 4.
Loopbaan en burgerschap	Onlosmakelijk met dit kwalificatiedossier is het document 'Kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap in het mbo' verbonden. Dit document is gepubliceerd op www.kwalificatiesmbo.nl .
Bron- en referentiedocumenten	In dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van het referentiekader Nederlandse taal en rekenen en het Europees Referentiekader voor moderne vreemde talen. Beide zijn te vinden op www.kwalificatiesmbo.nl . De volgende brondocumenten vormen de basis voor dit dossier: <ul style="list-style-type: none"> • BCP diervorzorger graasdieren (22-06-2010) • BCP diervorzorger hokdieren (22-06-2010) • BCP diervorzorger melkvee (22-06-2010) • BCP melkveehouder (22-06-2010) • BCP veehouder graasdieren (22-06-2010) • BCP veehouder hokdieren (22-06-2010)

2.3 Typering beroepengroep

De dierenhouder en diervorzorger zijn als ondernemer of bedrijfsleider, cq diervorzorger werkzaam op een bedrijf waar dieren gehouden worden voor de productie van vlees, melk, en/of andere dierproducten. In deze bedrijven ligt het zwaartepunt bij productie. Commercieel denken en handelen zijn noodzakelijk. Er is sprake van een groot aantal verschillende bedrijfstypen afhankelijk van diersoort, zoals rundvee-, varkens-, pluimvee-, geiten-, paarden- of schapenhouderijen en afhankelijk van de bedrijfsdoelstelling zoals melkwinning of fokken.

Het accent van de werkzaamheden hangt nauw samen met die bedrijfsdoelstelling en de behoeften van de dieren die gehouden worden. De beroepscontext van de beroepsbeoefenaar is afhankelijk van het gehanteerde bedrijfssysteem.

De beroepsbeoefenaar productiedieren voert en verzorgt vee, draagt zorg voor de productie van het dier(lijk) product en verzorgt de leef- en werkomgeving. Als beginnend beroepsbeoefenaar verricht hij de werkzaamheden zelfstandig en vaak op eigen initiatief.

Daarnaast draagt de dierenhouder zorg voor de bedrijfsvoering van de veehouderij; als beginnend beroepsbeoefenaar doet hij dit zo nodig in overleg met deskundigen. Dit betreft het plannen, organiseren en evalueren van de bedrijfsprocessen en het onderling afstemmen daarvan. Hij onderhoudt contact en met leveranciers en klanten. Belangrijk is het zorgdragen van de productie van het dier(lijk) product, waaronder het coördineren van de vruchtbaarheid en de voorplanting van dieren. Tenslotte zorgt de dierenhouder - in overleg- voor de juiste toepassing van kwaliteitssystemen.

De beroepsbeoefenaar productiedieren is zeer betrokken bij het bedrijf en heeft een pro-actieve houding. Hij heeft voortdurend aandacht voor dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en milieuaspecten. Bij het uitvoeren van werkzaamheden zijn zij zorgvuldig en resultaatgericht. Zij spelen flexibel in op wisselende interne en externe omstandigheden. Maatschappelijke ontwikkelingen worden gezien als kansen voor het bedrijf.

De dierenhouder is innovatief en ziet naast schaalvergroting van zijn bedrijf ook de mogelijkheden die ontwikkelingen als multifunctionele landbouw bieden voor ontwikkeling en verbreding van zijn bedrijf.

De beroepsbeoefenaar productiedieren heeft hart voor zijn bedrijf en de sector en draagt dit uit.

2.4 Loopbaanperspectief

Voor de dierversorger zijn er horizontale doorgroeimogelijkheden naar bedrijven die een ander type vee houden (melkvee, graasdieren en hokdieren). Verticale doorgroeimogelijkheden zijn er naar de kwalificatie dierenhouder of het verder ontwikkelen van activiteiten als agritoerisme en agrarisch natuurbeheer.

Voor de dierenhouder is op basis van scholing en/of ervaring doorgroei mogelijk tot zelfstandig ondernemer of bedrijfsleider van (grotere) bedrijven binnen de agrarische sector. Bij scholing valt te denken aan doorstroming naar het HBO-onderwijs in de dier- en veehouderij en aan afzonderlijke cursussen op het gebied van innovatieve bedrijfsvoering of ondernemerschap. Na genoemde HBO-opleiding behoort een functie als veeteeltkundige of zoötechnisch ingenieur of onderzoeker tot de mogelijkheden. Ook is het mogelijk zich te richten op bedrijfsgelateerde nevenactiviteiten door middel van onderzoek, (zelf)studie en het inwinnen van adviezen. Doorgroei is mogelijk door schaalvergroting en door naast de productie het bedrijf uit te breiden met bijvoorbeeld, zorglandbouw, recreatie, boederijverkoop en verkoop van streekproducten, natuur en landschapsbeheer, kinderopvang en educatie. Hiervoor kan aanvullende scholing noodzakelijk zijn.

2.5 Trends en innovaties

Hieronder worden enkele, voor de in dit kwalificatiedossier beschreven beroepen relevante ontwikkelingen beschreven. Het gaat hierbij om ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de beroepspraktijkvorming, ontwikkelingen in wetgeving en overheidsregulering en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening zelf (b.v. technologische veranderingen of marktontwikkelingen in de sector). Deze ontwikkelingen worden beschreven om instellingen daarmee de mogelijkheid te bieden in de opleiding al rekening te houden met toekomstige veranderingen in de beroepsuitoefening.

Arbeidsmarkt en beroepspraktijkvorming	<p>Het aantal bedrijven waar dieren gehouden worden voor productie, zal de komende jaren verder afnemen, terwijl de omvang van de dier(product)en gelijk blijft. Dat betekent dat er arbeidsplaatsen beschikbaar zijn voor de beginnende beroepsbeoefenaar, met name in de intensieve veehouderij. Voor bedrijven die niet productiegericht zijn, geldt dat hun aantal lager ligt dan het aantal leerlingen dat jaarlijks uitstroomt uit het mbo.</p> <p>In de melkveehouderij hebben ontwikkelingen als schaalvergroting en het winstgevender maken van de bedrijfsvoering gevolgen voor het aantal benodigde arbeidskrachten. Arbeidsplaatsen zijn moeilijk in te vullen, te meer omdat behoorlijk geschoold personeel gewenst is (niveau 3). Daarnaast vergrijsd de sector en zijn jonge werknemers moeilijk te vinden. Er wordt dan ook creatief gezocht om de druk van de arbeid te verlichten. (bron: Aequor, arbeidsmarktinformatie 2010)</p> <p>De Paritaire commissie heeft geconstateerd dat er voldoende gekwalificeerde praktijkleerplaatsen beschikbaar zijn voor het voorliggende kwalificatieprofiel. De verwachting is dat ook in de toekomst voldoende praktijkleerplaatsen beschikbaar zijn. Informatie over praktijkleerplaatsen is te vinden via Register leerbedrijven, www.aequor.nl</p> <p>Er wordt verwacht dat de huidige recessie geen gevolgen heeft voor de arbeidsmarkt op de middellange of lange termijn. Meer informatie over de gevolgen van de recessie voor de arbeidsmarkt en het aantal bpv-plaatsen in de sector voedsel en leefomgeving is te vinden op www.aequor.nl</p>
Wetgeving en regelgeving	<p>Vanuit de overheid is er veel regelgeving onder andere op het gebied van milieu en (voedsel)veiligheid. Er is een verschuiving van centrale wet- en regelgeving naar procedures en vakbekwaamheidseisen die door de sector of branche gesteld worden. Deze grotere verantwoordelijkheid en zelfregulering voor de sectoren en branches brengt met zich mee dat bedrijven directer door branche en afnemers/klanten/bezoekers worden aangesproken. Verdere aanscherping van milieuwetgeving zal de groeimogelijkheden van bedrijven beperken.</p> <p>De sociale, fiscale, milieu- en andere wet- en regelgeving voor het bedrijfsleven wordt als zeer complex ervaren, mede door veranderingen, waardoor toegang tot steeds nieuwe kennis noodzakelijk is. Europese subsidies zijn vaak afhankelijk van naleving van wet- en regelgeving.</p> <p>Voor de beroepsbeoefenaar productiedieren betekent dit dat hij actief moet zijn in het op de hoogte blijven van wet- en regelgeving met betrekking tot (voedsel)veiligheid, gezondheid, dierenwelzijn, identificatie en registratie, milieu, arbeid en sociale voorzieningen. Hij dient zijn werkzaamheden af te stemmen op de ontwikkelingen en houdt rekening met de eisen die vanuit de branche en de maatschappij worden gesteld. Voor de beroepsbeoefenaren productiedieren is de arbocatalogus van belang. Kennis hiervan is noodzakelijk.</p> <p>Daarnaast hebben beroepsbeoefenaren die werkzaam zijn in de pluimveesector te maken met richtlijnen ter bescherming van vleeskuikens. Kennis en vakvaardigheden die de pluimveehouder nodig heeft om aan de eisen van deze regeling te voldoen zijn noodzakelijk. (richtlijn nr 2007/43/EG van de raad van 28 juni 2007 tot vaststelling van minimumvoorschriften voor bescherming van vleeskuikens)</p>

<p>Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening</p>	<p>Marktontwikkelingen De markt is in beweging. Het consumentengedrag verandert en er is sprake van trends. Voor de dierenhouder betekent dit dat hij de trends en marktontwikkelingen bij moet houden. Er zit groei in specifieke markten zoals de paardenhouderij. Voor de melkveehouderijsector geldt dat er sprake is van groeiende export van zuivelproducten. Een aantal bedrijven sticht nevenvestigingen in het buitenland en veehouders emigreren. Deze tendens houdt verband met ruimere ontwikkelingsmogelijkheden, lagere kosten en minder inperkende wet- en regelgeving elders. Een duidelijke positionering en specialisatie van het bedrijf kan doelgroepen aan het bedrijf binden en nieuwe omzet genereren. Specialisatie van de dierenhouder op een specifiek gebied, door middel van extra opleidingen/cursussen is een mogelijkheid om extra inkomsten te verwerven en op die manier financieel risico te spreiden. Het inzetten van creativiteit en oog voor de behoeften van de markt, zijn essentieel voor goed ondernemerschap.</p> <p>Technologische ontwikkelingen In het werk van de beroepsbeoefenaar veehouderij hangt de schaalgrootte van het bedrijf sterk samen met de noodzaak technische hulpmiddelen te gebruiken. Rundveehouderijen met melkvee waar uitbreiding van de veestapel noodzakelijk is, krijgen te maken met uitbreiding of vernieuwing van de melkstal met als doel een hogere melkcapaciteit per man per uur te realiseren. Daarbij worden automatische melksystemen en de melkrobot steeds meer gemeengoed. De computer wordt doorgaans ingezet voor productinformatie, managementprogramma's met betrekking tot melkproductie, veevoeding, graslandgebruik, medicijngebruik, diergezondheidsstatus, identificatie en registratie, vruchtbaarheid en voortplanting, order-, voorraad- en bedrijfsadministratie. Internet speelt een rol als informatiebron, communicatiemiddel en voor e-commerce. Het gebruik van geautomatiseerde systemen neemt ook in de veehouderij gestaag toe. De beroepsbeoefenaar veehouderij dient in staat te zijn deze moderne communicatiemiddelen te gebruiken.</p> <p>Bedrijfsorganisatorische ontwikkelingen In de sector vindt schaalvergroting plaats, waardoor het beroep verandert. De beroepsbeoefenaar veehouderij zal hierdoor meer protocolair werken; handelingen worden eenvoudiger, vakkennis en vakmanschap worden steeds belangrijker bij het monitoren van dieren en het signaleren van ziekten en/of afwijkingen. Daarnaast zal de beroepsbeoefenaar productiedieren te maken krijgen met de aansturing van medewerkers. De diverse deelsectoren zullen in toenemende mate aandacht moeten schenken aan het verbeteren van de beeldvorming bij consument en markt; de grote uitbraken van dierziekten van de laatste jaren en de grotere aandacht voor dierenwelzijn maken die noodzaak alleen maar groter. De beroepsbeoefenaar productiedieren is zich bewust van deze ontwikkelingen en overziet de gevolgen van zijn handelen in het grote geheel. Daarbij wordt de consument steeds veeleisender. De beroepsbeoefenaar productiedieren speelt hierop in door rekening te houden met wensen en eisen van de klant. Rundveehouderijbedrijven die op melkwinning gericht zijn, kennen een trend van specialisatie om te komen tot intensivering en optimalisering van de productie. Een beroepsbeoefenaar melkvee moet op de hoogte zijn van de nieuwe ontwikkelingen in hulpmiddelen voor melkwinning en landbewerking/voederwinning en ermee kunnen werken. Daarnaast is de multifunctionele landbouw in opkomst en ontstaan er neventakken die een aanvulling op het inkomen genereren zoals agritoerisme, streekproducten, recreatie, zorgboerderijen, kinderopvang, educatie en landschapsbeheer. Bij deze activiteiten wordt niet de productie als eindproduct gezien, maar wordt deze gezien als basis voor diensten aan de burger/consument. In dat systeem worden belangrijke waarden opgenomen zoals: rust, ruimte, levensprocessen, voedsel, gezondheid en natuur. Ook biologische producten staan in de belangstelling. Dat houdt in dat een beginnend beroepsbeoefenaar zich inzicht moet verschaffen in wensen en behoeften uit de markt, om er zijn voordeel mee te kunnen doen. Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de ondernemersvaardigheden van de dierenhouder; hij moet overzicht houden, trends ontdekken en doelen nastreven.</p>
--	--

	<p>Daarbij moet hij investeren in efficiency en automatisering, in huisvesting, techniek en in sommige gevallen grond.</p> <p>Om te kunnen blijven concurreren zal de Nederlandse sector kansen moeten blijven aangrijpen om voorop te lopen op het gebied van voedselveiligheid, diervriendelijkheid, welzijn, hygiëne en gezondheid. In dit kader is er steeds meer aandacht voor duurzaamheid en verantwoord ethisch ondernemen. Uitdagingen liggen op het terrein van klimaat, milieu en energie.</p> <p>Internationale ontwikkelingen</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren krijgt in toenemende mate te maken met internationale wet- en regelgeving. Kennis hiervan is noodzakelijk.</p>
--	---

3. Overzicht van het kwalificatiedossier

Een kwalificatiedossier kan een of meerdere kwalificaties bevatten. Met behulp van onderstaande matrix wordt, door te markeren welke kerntaken en werkprocessen de verschillende kwalificaties gemeen hebben, duidelijk gemaakt waar de verwantschap tussen de verschillende kwalificaties zich bevindt en waar kwalificaties van elkaar verschillen.

Indien een dossier slechts 1 kwalificatie bevat, wordt in deze matrix alleen het overzicht gegeven van de kerntaken en werkprocessen die bij deze kwalificatie horen.

Legenda:

K1: Dierverzorger hokdieren

K2: Dierverzorger graasdieren

K3: Dierverzorger melkvee

K4: Dierenhouder hokdieren

K5: Dierenhouder graasdieren

K6: Melkveehouder

Kerntaak	Werkproces	Kwalificatie					
		K1	K2	K3	K4	K5	K6
Kerntaak 1: Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving							
	1.1 Voert dieren	x	x	x	x	x	x
	1.2 Verzorgt en hanteert dieren	x	x	x	x	x	x
	1.3 Monitort dieren	x	x	x	x	x	x
	1.4 Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving	x	x	x	x	x	x
	1.5 Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze	x	x	x	x	x	x
Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie							
	2.1 Draagt zorg voor melkwinning			x			x
	2.2 Draagt zorg voor dier(lijk) product	x	x	x	x	x	x
	2.3 Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		x	x		x	x
Kerntaak 3: Managet het bedrijf(sonderdeel)							
	3.1 Plant en verdeelt werkzaamheden				x	x	x
	3.2 Stuurt medewerkers aan				x	x	x
	3.3 Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden				x	x	x
	3.4 Zorgt voor informatie naar medewerkers				x	x	x
	3.5 Bepaalt personeelsbehoefte				x	x	x
Kerntaak 4: Onderneemt							
	4.1 Bepaalt vestigingsplaats				x	x	x
	4.2 Onderzoekt ondernemingsvorm				x	x	x

		Kwalificatie					
Kerntaak	Werkproces	K1	K2	K3	K4	K5	K6
	4.3 Innoveert de onderneming				x	x	x
	4.4 Analyseert de financiële situatie				x	x	x
	4.5 Stelt marketingplan op				x	x	x
	4.6 Verzorgt financiële administratie				x	x	x
	4.7 Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo				x	x	x
	4.8 Profileert en promoot de onderneming				x	x	x
	4.9 Beheert voorraad				x	x	x
	4.10 Berekent tarieven				x	x	x

4. Beschrijving van de kwalificaties

In dit hoofdstuk worden de verschillende kwalificaties van dit kwalificatiedossier nader omschreven.

De kwalificaties welke deel uit maken van dit dossier zijn:

- *Diervorzorger hokdieren*
- *Diervorzorger graasdieren*
- *Diervorzorger melkvee*
- *Dierenhouder hokdieren*
- *Dierenhouder graasdieren*
- *Melkveehouder*

4.1 Diervorzorger hokdieren

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De diervorzorger hokdieren werkt binnen de primaire sector in de veehouderij en is daarbij werkzaam op een varkens-, kalver-, pluimvee-, vleesvee-, konijnen-, pelsdierhouderij of viskwekerij waar de dieren gehouden worden voor spermawinning, de opfok of de productie van dieren en/of dierproducten. De beroepscontext van de diervorzorger hokdieren is afhankelijk van het gehanteerde bedrijfssysteem. Deze kan binnen en tussen genoemde deelsectoren verschillen.
Typerende beroepshouding	De diervorzorger hokdieren heeft een signalerende en proactieve houding waarbij te allen tijde rekening wordt gehouden met de gezondheid en het welzijn van de dieren en met de veiligheid van mens en dier. Daarnaast is hij omgevingsgericht en is hij zich bewust dat hij bij zijn handelen een positief beeld van het bedrijf en/of de instelling bij de klanten en/of bezoekers moet achterlaten. Hij heeft extra aandacht voor het nemen van persoonlijke hygiënische maatregelen in verband met het voorkomen/verspreiden van ziekten bij de dieren. Bij zijn werkzaamheden houdt hij rekening met de consequenties voor milieu en arbeidsomstandigheden.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 3
Rol en verantwoordelijkheden	De diervorzorger hokdieren heeft een uitvoerende en signalerende rol en voert uitvoerende werkzaamheden zelfstandig en vaak op eigen initiatief uit. Hierbij heeft hij een eigen verantwoordelijkheid en de eindverantwoording ligt bij de ondernemer of bedrijfsleider.
Complexiteit	Het beroep van de diervorzorger hokdieren wordt gekenmerkt door regelmatig terugkerende handelingen waarbij werken met aandacht vereist blijft. Het werken met levende dieren vereist een continue alertheid, omdat het gedrag en de conditie van dieren niet alleen door verschillen in de soort bepaald worden, maar ook door verschillen tussen individuele dieren, door ziekte of door variërende externe omstandigheden. Het is de taak van de diervorzorger om op afwijkende omstandigheden of gedragingen van de dieren op de juiste manier te reageren. Hij rapporteert daarbij regelmatig aan leidinggevende en collega's. Hiervoor heeft de diervorzorger hokdieren specialistische vaardigheden en specialistische kennis nodig voor het uitoefenen van zijn beroep.
Wettelijke beroepsvereisten	Ja, "Vleeskuikenbesluit 2010". Het Vleeskuikenbesluit is van toepassing op alle vleeskuikenhouders (bron ministerie van EL&I)
Bron wettelijke beroepsvereisten	EL&I
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 2F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.

4.2 Dierverzorger graasdieren

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De dierverzorger graasdieren werkt binnen de primaire sector in de veehouderij en is daarbij werkzaam bij een paarden-, schapen-, geiten- of rundveehouderij waar graasdieren gehouden worden voor spermawinning, de opfok of de productie van dieren en/of dierproducten of landschapsonderhoud. De beroepscontext van de dierverzorger graasdieren is afhankelijk van het gehanteerde bedrijfssysteem. Deze kan binnen en tussen deelsectoren verschillen.
Typerende beroepshouding	De dierverzorger graasdieren heeft een signalerende en proactieve houding waarbij te allen tijde rekening wordt gehouden met de gezondheid en het welzijn van de dieren en met de veiligheid van mens en dier. Daarnaast is hij omgevingsgericht en is hij zich bewust dat hij bij zijn handelen een positief beeld van het bedrijf en/of de instelling bij de klanten en/of bezoekers moet achterlaten. Bij zijn werkzaamheden houdt hij rekening met de consequenties voor milieu en arbeidsomstandigheden.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 3
Rol en verantwoordelijkheden	De dierverzorger graasdieren heeft een uitvoerende en signalerende rol en voert uitvoerende werkzaamheden zelfstandig en vaak op eigen initiatief uit. Hierbij heeft hij een eigen verantwoordelijkheid en de eindverantwoording ligt bij de ondernemer of bedrijfsleider.
Complexiteit	Het beroep van de dierverzorger graasdieren wordt gekenmerkt door regelmatig terugkerende handelingen waarbij werken met aandacht vereist blijft. Het werken met levende dieren vereist een continue alertheid, omdat het gedrag en de conditie van dieren niet alleen door verschillen in de soort bepaald worden, maar ook door verschillen tussen individuele dieren, door ziekte of door variërende externe omstandigheden. Het is de taak van de dierverzorger om op afwijkende omstandigheden of gedragingen van de dieren op de juiste manier te reageren. Hij rapporteert verder regelmatig aan de leidinggevende en collega's. Hiervoor heeft de dierverzorger graasdieren specialistische vaardigheden en specialistische kennis nodig voor het uitoefenen van zijn beroep.
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 2F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.

4.3 Diervorzorger melkvee

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De diervorzorger melkvee werkt binnen de primaire sector in de veehouderij en is daarbij werkzaam bij een rundvee-, geiten-, paarden- of schapenhouderij waar dieren gehouden worden voor de melkproductie. De beroepscontext van de diervorzorger melkvee is afhankelijk van het gehanteerde bedrijfssysteem. Deze kan binnen en tussen genoemde deelsectoren verschillen.
Typerende beroepshouding	De diervorzorger melkvee heeft een signalerende en proactieve houding waarbij te allen tijde rekening wordt gehouden met de gezondheid en het welzijn van de dieren en met de veiligheid van mens en dier. Daarnaast is hij omgevingsgericht en is hij zich bewust dat hij bij zijn handelen een positief beeld van het bedrijf en/of de instelling bij de klanten en/of bezoekers moet achterlaten. Bij zijn werkzaamheden houdt hij rekening met de consequenties voor milieu en arbeidsomstandigheden.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 3
Rol en verantwoordelijkheden	De diervorzorger melkvee heeft een uitvoerende en signalerende rol en voert uitvoerende werkzaamheden zelfstandig en vaak op eigen initiatief uit. Hierbij heeft hij een eigen verantwoordelijkheid en de eindverantwoording ligt bij de ondernemer of bedrijfsleider.
Complexiteit	Het beroep van de diervorzorger melkvee wordt gekenmerkt door regelmatig terugkerende handelingen waarbij werken met aandacht vereist blijft. Het werken met levende dieren vereist een continue alertheid, omdat het gedrag en de conditie van dieren niet alleen door verschillen in de soort bepaald worden, maar ook door verschillen tussen individuele dieren, door ziekte of door variërende externe omstandigheden. Het is de taak van de diervorzorger om op afwijkende omstandigheden of gedragingen van de dieren op de juiste manier te reageren. Hij rapporteert daarbij regelmatig aan leidinggevende en collega's. Hiervoor heeft de diervorzorger melkvee specialistische vaardigheden en specialistische kennis nodig voor het uitoefenen van zijn beroep.
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 2F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.

4.4 Dierenhouder hokdieren

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De dierenhouder hokdieren werkt binnen de primaire sector en kan werkzaam zijn op een varkens-, pluimvee-, vleesvee-, konijnen-, pelsdierenhouderij of viskwekerij waar de dieren gehouden worden voor de productie van dier(product)en. Hij kan ook werkzaam zijn in de dienstverlenende sector als ondernemer of als leidinggevende in een bedrijf waar recreatiedieren gehouden worden. De beroepscontext van de dierenhouder is afhankelijk van het gehanteerde bedrijfssysteem.
Typerende beroepshouding	De dierenhouder hokdieren werkt zorgvuldig, efficiënt, productiegericht en met respect voor mens, dier en product: hij houdt rekening met de wensen van de markt, het dierenwelzijn en de kwetsbaarheid en beperkte houdbaarheid van dierlijke producten. Tevens houdt hij rekening met milieu-, veiligheids- en arbeidsomstandighedenvoorschriften. Veilig werken, milieubewust werken en ketendenken komen terug in zijn bedrijfsbeleid.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	De dierenhouder hokdieren is eindverantwoordelijk voor het bedrijf. Hij heeft een beleidsbepalende en een beleidsbewakende rol, doorgaans in een familiebedrijf. Daarnaast is hij organiserend en coördinerend bezig. Afhankelijk van de omvang van het bedrijf heeft hij bovendien een coachende, adviserende en leidinggevende rol. Als ondernemer heeft hij verder een innovatieve en initiërende rol. Hij werkt zelfstandig en heeft om die reden te maken met een hoog afbreukrisico. De beginnende beroepsbeoefenaar zal doorgaans een beroep moeten doen op de deskundigheid van anderen bij situaties die nieuw voor hem zijn en om probleemoplossend vermogen vragen.
Complexiteit	<p>De dierenhouder hokdieren krijgt te maken met enerzijds routinematige handelingen, anderzijds met bijzondere omstandigheden die een aangepaste aanpak vragen. De beginnend beroepsbeoefenaar komt regelmatig in situaties die nieuw voor hem zijn. Problemen lost hij dan zo nodig op in overleg met deskundigen. Het managen van het bedrijf is een complexe taak. Het merendeel van de bedrijven levert een product af dat bedoeld is voor menselijke consumptie waaraan hoge kwaliteitseisen gesteld worden. Om de kwaliteit van bedrijfsprocessen te waarborgen, is het hanteren van protocollen van toenemend belang. Speciale aandacht vraagt medicijngebruik in relatie tot de kwaliteit van het dierlijke product.</p> <p>De dierenhouder hokdieren staat voor de afweging bepaalde werkzaamheden uit te voeren ter bevordering van de kwaliteit van de leef- en werkomgeving, terwijl deze activiteiten belastend kunnen zijn voor het milieu.</p> <p>Het coördineren van vruchtbaarheid en voortplanting van de dieren vraagt om afwegingen ten aanzien van onder andere het fokdoel, de fokmethode en het inschakelen van deskundigen. Het vereist inzicht in genetische eigenschappen en in de conditie van de dieren om deze afwegingen te kunnen maken. Fokdoelen kunnen haaks staan op andere aspecten van de bedrijfsvoering.</p> <p>De taak van een dierenhouder hokdieren wordt gekenmerkt door een continu zoeken keuzeprocess. Hij moet anticiperen op ontwikkelingen en wisselende omstandigheden, hier flexibel en creatief mee omgaan en op basis daarvan keuzes maken om de bedrijfsvoering voortdurend te optimaliseren. Hij houdt bij de beleidsvorming rekening met marktontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving. Het opstellen van goed beleid is doorslaggevend voor succesvol ondernemen. Hiervoor zijn specialistische kennis en vaardigheden nodig van het werkveld en de bedrijfsvoering.</p>
Wettelijke beroepsvereisten	Ja, "Vleeskuikenbesluit 2010". Het Vleeskuikenbesluit is van toepassing op alle vleeskuikenhouders (bron ministerie van EL&I)
Bron wettelijke beroepsvereisten	EL&I
Branche vereisten	Nee

Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.
Moderne vreemde talen	<p>Voor deze kwalificatie zijn de volgende eisen voor beheersing van het Engels van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ERK-niveau B1 is van toepassing op de vaardigheden lezen en luisteren. • het ERK-niveau A2 is van toepassing op de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven.

4.5 Dierenhouder graasdieren

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De dierenhouder graasdieren werkt binnen de primaire sector op een paarden-, schapen-, geiten-, of rundveehouderij waar dieren gehouden worden ten behoeve van de productie van dieren en/of dierproducten.
Typerende beroepshouding	De dierenhouder graasdieren werkt efficiënt, productiegericht en met respect voor mens, dier en product: hij houdt rekening met de wensen van de markt, het dierenwelzijn en de kwetsbaarheid en beperkte houdbaarheid van dierlijke producten. Tevens houdt hij rekening met milieu-, veiligheids- en arbeidsomstandigheden-voorschriften. Veilig werken, milieubewust werken en ketendenken komen terug in zijn bedrijfsbeleid.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	De dierenhouder graasdieren is eindverantwoordelijk voor het bedrijf. Hij heeft een beleidsbepalende en een beleidsbewakende rol, doorgaans in een familiebedrijf. Daarnaast is hij organiserend en coördinerend bezig; afhankelijk van de omvang van het bedrijf heeft hij bovendien een coachende, adviserende en leidinggevende rol. Als ondernemer heeft hij verder een innovatieve en initiërende rol. Hij werkt zelfstandig en heeft te maken met een hoog afbreukrisico. De beginnende beroepsbeoefenaar zal doorgaans een beroep moeten doen op de deskundigheid van anderen bij situaties die nieuw voor hem zijn en om probleemoplossend vermogen vragen.
Complexiteit	<p>De dierenhouder graasdieren krijgt te maken met enerzijds routinematige handelingen, anderzijds met bijzondere omstandigheden die een aangepaste aanpak vragen. De beginnend beroepsbeoefenaar komt regelmatig in situaties die nieuw voor hem zijn. Problemen lost hij dan zo nodig op in overleg met deskundigen. Het managen van het bedrijf is een complexe taak. Het bedrijf levert een product af dat bedoeld is voor menselijke consumptie waaraan hoge kwaliteitseisen gesteld worden. Om de kwaliteit van bedrijfsprocessen te waarborgen, is het hanteren van protocollen van toenemend belang. Speciale aandacht vraagt medicijngebruik in relatie tot de kwaliteit van het dierlijke product.</p> <p>De dierenhouder graasdieren dient de afweging te maken wanneer en waarvoor het grasland gebruikt wordt. Hij staat verder voor de afweging bepaalde activiteiten zoals bemesting, beregening en onkruidbestrijding uit te (laten) voeren ter bevordering van de kwaliteit van het grasland en de voederwinning, terwijl deze activiteiten belastend kunnen zijn voor het milieu. Bij het implementeren van (opgelegde en vrijwillige) kwaliteitssystemen heeft de dierhouder graasdieren dikwijls te maken met het spanningsveld tussen het primaire proces (de productie van dieren/dierproducten) en de handhaving van het kwaliteitssysteem (randvoorwaarde voor de productie).</p> <p>Het coördineren van vruchtbaarheid en voortplanting van de dieren vraagt om afwegingen ten aanzien van onder andere het fokdoel, de fokmethode en het inschakelen van deskundigen. Het vereist inzicht in genetische eigenschappen en in de conditie van de dieren om deze afwegingen te kunnen maken. Fokdoelen kunnen haaks staan op andere aspecten van de bedrijfsvoering.</p> <p>De taak van een dierenhouder graasdieren wordt gekenmerkt door een continu zoeken en keuzeproces. Hij moet anticiperen op ontwikkelingen en wisselende omstandigheden, hier flexibel en creatief mee omgaan en op basis daarvan keuzes maken om de bedrijfsvoering voortdurend te optimaliseren. Hij houdt bij de beleidsvorming rekening met marktontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving. Het opstellen van goed beleid is doorslaggevend voor succesvol ondernemen. Hiervoor zijn specialistische kennis en vaardigheden nodig van het werkveld en de bedrijfsvoering.</p>
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee

Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.
Moderne vreemde talen	<p>Voor deze kwalificatie zijn de volgende eisen voor beheersing van het Engels van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ERK-niveau B1 is van toepassing op de vaardigheden lezen en luisteren. • het ERK-niveau A2 is van toepassing op de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven.

4.6 Melkveehouder

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De melkveehouder werkt in de primaire sector op een rundvee-, geiten-, paarden- of schapenhouderij waar de dieren gehouden worden voor melkproductie.
Typerende beroepshouding	De melkveehouder werkt efficiënt, productiegericht en met respect voor mens, dier en product: hij houdt rekening met de wensen van de markt, het dierenwelzijn en de kwetsbaarheid en beperkte houdbaarheid van dierlijke producten. Tevens houdt hij rekening met milieu-, veiligheids- en arbeidsomstandighedenvoorschriften. Veilig werken, milieubewust werken en ketendenken komen terug in zijn bedrijfsbeleid.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	De melkveehouder is eindverantwoordelijk voor het bedrijf. Hij heeft een beleidsbepalende en een beleidsbewakende rol, doorgaans in een familiebedrijf. Daarnaast is hij organiserend en coördinerend bezig; afhankelijk van de omvang van het bedrijf heeft hij bovendien een coachende, adviserende en leidinggevende rol. Als ondernemer heeft hij verder een innovatieve en initiërende rol. Hij werkt zelfstandig en heeft om die reden te maken met een hoog afbreukrisico. De beginnende beroepsbeoefenaar zal doorgaans een beroep moeten doen op de deskundigheid van anderen bij situaties die nieuw voor hem zijn en om probleemoplossend vermogen vragen.
Complexiteit	<p>De melkveehouder krijgt te maken met enerzijds routinematige handelingen, anderzijds met bijzondere omstandigheden die een aangepaste aanpak vragen. De beginnend beroepsbeoefenaar komt regelmatig in situaties die nieuw voor hem zijn. Problemen lost hij dan zo nodig op in overleg met deskundigen. Het managen van het bedrijf is een complexe taak. Het bedrijf levert een product af dat bedoeld is voor menselijke consumptie waaraan hoge kwaliteitseisen gesteld worden. Om de kwaliteit van bedrijfsprocessen te waarborgen, is het hanteren van protocollen van toenemend belang. Speciale aandacht vraagt medicijngebruik in relatie tot de melkkwaliteit.</p> <p>Het coördineren van vruchtbaarheid en voortplanting van de dieren vraagt om afwegingen ten aanzien van onder andere het fokdoel, de fokmethode en het inschakelen van deskundigen. Het vereist inzicht in genetische eigenschappen en in de conditie van de dieren om deze afwegingen te kunnen maken. Fokdoelen kunnen haaks staan op andere aspecten van de bedrijfsvoering.</p> <p>De taak van een melkveehouder wordt gekenmerkt door een continu zoek- en keuzeproces. Hij moet anticiperen op ontwikkelingen en wisselende omstandigheden, hier flexibel en creatief mee omgaan en op basis daarvan keuzes maken om de bedrijfsvoering voortdurend te optimaliseren.</p> <p>Hij houdt bij de beleidsvorming rekening met marktontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving. Het opstellen van goed beleid is doorslaggevend voor succesvol ondernemen. Hiervoor zijn specialistische kennis en vaardigheden nodig van het werkveld en de bedrijfsvoering.</p>
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.
Moderne vreemde talen	<p>Voor deze kwalificatie zijn de volgende eisen voor beheersing van het Engels van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ERK-niveau B1 is van toepassing op de vaardigheden lezen en luisteren.

- | | |
|--|---|
| | <ul style="list-style-type: none">• het ERK-niveau A2 is van toepassing op de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven. |
|--|---|

5. Beschrijving van de kerntaken

In dit hoofdstuk zijn de verschillende kerntaken in dit kwalificatiedossier beschreven.

5.1 Kerntaak 1: Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving	Werkprocessen bij kerntaak 1	
<p>Beschrijving kerntaak:</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur. Hij controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen.</p> <p>Voor de dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder geldt extra:</p> <p>Hij bepaalt het voerschema en ook welke voedselsoorten en –kwaliteit worden gebruikt. Hij zorgt voor de juiste werking van voerapparatuur en watervoorziening.</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren. Hij verzorgt de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt. In voorkomende gevallen hanteert hij dieren en verplaatst ze. Hij stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag van dieren. Hij voorkomt stress bij de dieren.</p> <p>Voor de dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder geldt extra:</p> <p>Hij bepaalt welke verzorgingswerkzaamheden nodig zijn en hij zorgt ervoor dat deze worden uitgevoerd. Hij controleert de conditie van de dieren en signaleert afwijkingen en ziekten. Bij bijzonderheden schakelt hij een deskundige in en assisteert deze.</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens en relevante informatie. Hij interpreteert deze gegevens, rapporteert hierover aan betrokkenen en meldt urgente situaties direct. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren neemt hygiënische maatregelen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Hij verzorgt persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert hiertoe ruimten, materialen, apparatuur en vervoermiddelen. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt hij het klimaat van de leefruimten.</p> <p>Toelichting:</p>	1.1	Voert dieren
	1.2	Verzorgt en hanteert dieren
	1.3	Monitort dieren
	1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving
	1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze

De beroepsbeoefenaar productiedieren stemt het verzorgen van de dieren en leef- en werkomgeving af op het doel waartoe de dieren gehouden worden. Dit doel bepaalt onder andere de meest geschikte voer- en watervoorziening, de wijze waarop met de dieren moet worden omgegaan, hoe ze gehanteerd moeten worden, de maatregelen voor dierenwelzijn en diergezondheid en de soort leefruimten en hygienische maatregelen die worden genomen. Hij houdt daarbij in de samenwerking en communicatie rekening met ketenpartners (en hun wensen/eisen) en met de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past daarbij de geldende regelgeving en procedures met betrekking tot hygiëne, voedselveiligheid, gezondheid, dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden, milieu en kwaliteit toe.

De dierverzorger maakt een afweging in welke gevallen hij overleg voert met de leidinggevende en in welke gevallen hij op eigen initiatief ingrijpt. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.

De beroepsbeoefenaar productiedieren krijgt soms bij het verzorgen van dieren te maken met het doden van dieren en moet hier persoonlijk mee om kunnen gaan.

De beroepsbeoefenaar dierverzorging is bij het verzorgen van de leef- en werkomgeving voortdurend alert op afwijkende situaties.

In de pluimveesector gelden richtlijnen ter bescherming van slachtkuiken. De werkprocessen en de vakkennis en vakvaardigheden worden voor de beroepsbeoefenaren in deze sector geplaatst binnen de context van deze richtlijnen.

5.2 Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie	Werkprocessen bij kerntaak 2	
<p>Beschrijving kerntaak:</p> <p>De dierversorger melkvee en de dierenhouder melkvee draagt zorg voor de melkwinning. Hij maakt melkwinningsapparatuur en –materialen klaar voor gebruik. Hij melkt het vee met melkwinningsapparatuur. Hij controleert de kwaliteit van de melk en de melkopslag. Hij voert de nabehandeling uit en reinigt de melkwinningsapparatuur en -ruimten. De dierversorger melkvee raadpleegt indien nodig de leidinggevende bij de voorbereiding en het uitvoeren van de melkwinning.</p> <p>Voor de dierenhouder melkvee geldt extra: Hij zet melkwinningsapparatuur in en een tijdschema, waarbij hij het kwaliteitsniveau van proces en product bewaakt.</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren draagt zorgt voor het dier(lijk) product. Hij voert het fokplan uit. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. In voorkomende gevallen assisteert hij bij de kunstmatige inseminatie. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig.</p> <p>Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).</p> <p>Voor de dierenhouder hokdieren de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder geldt extra: Hij organiseert en bewaakt productiecondities. Hij stelt een fokprogramma op, stelt de fokdoelen vast en bepaalt welke ouderdieren worden gecombineerd. Hij controleert het fokplan.</p> <p>De dierversorger graasdieren, de dierversorger melkvee, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein. Hij maakt (in overleg met de leidinggevende) een planning voor het graslandgebruik en verzorgt het onderhoud van het grasland. Hij maait en bewerkt het gras om dit vervolgens te verzamelen en te conserveren ten behoeve van de voederwinning. Bij begrazing van natuurgebieden en beheersgebieden voert hij werkzaamheden uit afhankelijk van de situatie ter plaatse. Hij maakt in voorkomende gevallen een planning voor de teelt van voedergewassen ten behoeve van de voederwinning. Hij begeleidt de werkzaamheden rond de voederwinning die uitgevoerd worden door derden (loonwerk).</p> <p>Toelichting:</p> <p>De beroepsbeoefenaar productiedieren stemt productiewerkzaamheden af op het doel waartoe de dieren gehouden worden. Hij houdt bij al zijn werkzaamheden rekening met de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past daarbij de geldende regelgeving en procedures met betrekking tot hygiëne, voedselveiligheid, gezondheid, dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden, milieu en kwaliteit toe.</p> <p>De dierversorger kent de grenzen van zijn verantwoordelijkheid en overlegt bij het maken van de verschillende plannings met zijn leidinggevende.</p>	2.1	Draagt zorg voor melkwinning
	2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product
	2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

Voor de dierversorger en dierenhouder van bepaalde hokdieren geldt extra dat naast de productie van vlees, ook eieren, wol en melk geproduceerd worden, elk volgens processen met een eigen systematiek en werkwijze.

Bij de melkwinning is er sprake van extra strak omschreven voorschriften waaraan moet worden voldaan op het gebied van onder andere medicijngebruik en het afleveren van de melk. De beroepsbeoefenaar veehouderij werkt strikt volgens deze procedures. Hij is voortdurend alert op afwijkende situaties. Bij het melken bepaalt hij steeds welke dieren apart gemolken dienen te worden en welke melk apart gehouden moet worden.

Binnen de melkveehouderij is er een grote verscheidenheid aan bedrijven. De melkprocessen met betrekking tot de melkwinning moeten geplaatst worden in de context van het bedrijf waarbij rekening gehouden wordt met de wijze van melken, de volgorde van activiteiten en de wijze waarop controlegegevens verzameld worden.

In de pluimveesector gelden richtlijnen ter bescherming van slachtkuiken. De werkprocessen en de vakkennis en vakvaardigheden worden voor de beroepsbeoefenaren in deze sector geplaatst binnen de context van deze richtlijnen.

5.3 Kerntaak 3: Managet het bedrijf(sonderdeel)

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)	Werkprocessen bij kerntaak 3	
<p>Beschrijving kerntaak:</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder maakt een planning voor de inzet van de medewerkers en kent werkzaamheden en verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe aan de medewerker(s).</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder stuurt de medewerkers aan. Hij informeert en instrueert de medewerker(s) over de te verrichten taken, prioriteiten, productiviteitsnormen, kwaliteitsnormen, te behalen resultaten. Hij ziet erop toe dat de medewerker(s) de werkzaamheden uitvoeren volgens procedures, werkinstructies. Hij stuurt medewerker(s) bij waar nodig. Hij geeft de medewerker heldere en constructieve feedback en motiveert en stimuleert de medewerker zich verder te ontwikkelen.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder bewaakt de uitvoering van de werkzaamheden en grijpt in bij afwijkingen. Hij signaleert knelpunten in de werkuitvoering en rapporteert en/of administreert het verloop van de werkzaamheden. Hij fungeert als aanspreekpunt bij problemen en vragen.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder organiseert periodiek werkoverleg met de medewerker(s) om bedrijfsgelateerde en werkgerelateerde zaken te bespreken. Hij legt de afspraken vast en bewaakt de naleving van deze afspraken.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder stelt in overleg met zijn leidinggevende de behoefte aan personeel vast. Hij gaat na aan welk eisen medewerkers moeten voldoen. Hij maakt op basis van een afweging tussen de kosten en de baten van het in dienst nemen van personeel. Hij participeert in het werven van kandidaten voor de betreffende functie of is betrokken bij het uitbesteden ervan. Hij voert (mede) een sollicitatiegesprek en selecteert (mede) een medewerker.</p> <p>Toelichting:</p> <p>Binnen de beroepscontext van het kwalificatiedossier is er een grote verscheidenheid aan bedrijven. De werkprocessen moeten geplaatst worden in de context van de beroepsuitoefening waarbij rekening gehouden wordt met o.a. de grootte van het bedrijf en de kaders van de taak, werkzaamheden en verantwoordelijkheden. Bepaalde taken krijgen meer gewicht naar mate het bedrijf meer personen in dienst heeft.</p> <p>De dierenhouder in <i>loondienst</i> is ondersteunend aan de ondernemer. Hij overlegt indien noodzakelijk en binnen de kaders van zijn functie met de ondernemer over besluiten aangaande de organisatie. De dierenhouder die tevens eigenaar is van een bedrijf zal zeker als startend beroepsbeoefenaar op de arbeidsmarkt indien nodig externe deskundigen raadplegen over de organisatie.</p>	3.1	Plant en verdeelt werkzaamheden
	3.2	Stuurt medewerkers aan
	3.3	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden
	3.4	Zorgt voor informatie naar medewerkers
	3.5	Bepaalt personeelsbehoefte

5.4 Kerntaak 4: Onderneemt

Kerntaak 4 Onderneemt	Werkprocessen bij kerntaak 4	
<p>Beschrijving kerntaak:</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder onderzoekt wat de meest geschikte vestigingsplaats is. Hij weegt de mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af en kiest een vestigingsplaats. Hij regelt juridische, financiële en organisatorische aspecten voor het huren of kopen.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder onderzoekt de meest geschikte ondernemingsvorm. Hierbij weegt hij mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af. Hij voert de administratieve handelingen uit om een onderneming te starten.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder blikt regelmatig en systematisch terug op de resultaten van de onderneming en de manier waarop het beleid en de plannen zijn uitgevoerd. Hij signaleert ontwikkelingen en verbetermogelijkheden voor de onderneming. In overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige bepaalt en stelt hij verbeteracties voor. Hij stelt zijn leidinggevende/externe deskundige investeringen in nieuwe productiemethoden/ producten/diensten voor.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder analyseert periodiek de financiële informatie en controleert en bewaakt budgetten. Hij past in overleg zijn leidinggevende/externe deskundige begrotingen aan.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder beschrijft de marketingmix door de gemaakte keuzes weer te geven. Hij stemt de marketinginstrumenten op elkaar af en wijzigt deze wanneer ze niet bij elkaar aansluiten.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder stelt een jaarrekening op en controleert en bewaakt de financiële administratie. Hij houdt de financiële administratie bij en archiveert financiële gegevens of besteedt dit uit. Hij stelt indien van toepassing nota's op voor geleverde producten of diensten en controleert en verwerkt inkoopnota's. Hij betaalt indien van toepassing facturen op tijd en verzorgt de salarisadministratie en levert financiële gegevens op tijd aan bij relevante partijen.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder stelt het beleid op het gebied van kwaliteit, arbo, milieu en veiligheid vast. Hij selecteert voor het eigen bedrijf passende zorgsystemen. Hij houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving, de voorschriften uit zorgsystemen en het bedrijfsbeleid. Hij werkt de zorgsystemen uit in concrete procedures of werkinstructies. Hij bewaakt of er gewerkt wordt volgens deze procedures en werkinstructies. Waar nodig past hij procedures en werkinstructies aan.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder maakt een promotieplan voor naamsbekendheid en zet marketing en pr-instrumenten in. Hij doet dit in overleg met en na opdracht van zijn leidinggevende/externe deskundige.</p> <p>De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder controleert de voorraad kwalitatief en kwantitatief en registreert de voorraad. Hij bepaalt welke producten en/of diensten</p>	4.1	Bepaalt vestigingsplaats
	4.2	Onderzoekt ondernemingsvorm
	4.3	Innoveert de onderneming
	4.4	Analyseert de financiële situatie
	4.5	Stelt marketingplan op
	4.6	Verzorgt financiële administratie
	4.7	Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo
	4.8	Profileert en promoot de onderneming
	4.9	Beheert voorraad
	4.10	Berekent tarieven

moeten worden ingekocht en stelt het inkoopbudget en het inkoopvolume vast. Hij vraagt offertes op voor de gewenste producten en maakt een keuze uit de inkoopkanalen en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over inkooprijzen, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden. Hij bestelt de producten tijdig.

De dierenhouder hokdieren, de dierenhouder graasdieren en de melkveehouder berekent de kostprijs. Hij berekent op basis van de winstmarge en de kostprijs het tarief/de verkoopprijs.

Toelichting:

Binnen de beroepscontext van dit kwalificatiedossier is er een grote verscheidenheid aan bedrijfstype en bedrijfsgrootte. Alle werkprocessen worden uitgewerkt in de context van het bedrijf.

De dierenhouder kan als (zelfstandig) ondernemer of als manager binnen een groter bedrijf/team werkzaam zijn. De dierenhouder in *loondienst* is ondersteunend aan de ondernemer. Hij overlegt met en of/adviseert de ondernemer over besluiten aangaande de bedrijfsvoering. De dierenhouder die tevens eigenaar is van een bedrijf zal zeker als startend beroepsbeoefenaar op de arbeidsmarkt externe deskundigen raadplegen.





























Voor succesvol ondernemen is het van belang dat de dierenhouder rekening houdt met marktontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving. Zo zal hij de mogelijkheden die multifunctionele landbouw biedt moeten meenemen in de bedrijfsvoering en de bedrijfsontwikkeling.

Indien de dierenhouder niet zelf de ondernemer is ondersteunt hij de ondernemer in de in deze kerntaak beschreven werkprocessen. Hij is echter niet zelf verantwoordelijk voor de keuzes en/of beslissingen. De bij het werkproces behorende competenties moet hij wel bezitten.






















6. Totaal overzicht proces-competentie-matrices

In de proces-competentie-matrix wordt aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen van een kerntaak. Dit wordt per kwalificatie aangegeven middels blokjes. Deze moet u van links naar rechts lezen. Indien de blokjes in de matrix niet zijn gevuld, zijn deze niet van toepassing op de desbetreffende kwalificatie.















6.1 Proces-competentie-matrix Kerntaak 1: Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen	
Werkprocessen																											
1.1	Voert dieren																										
1.2	Verzorgt en hanteert dieren																										
1.3	Monitort dieren																										
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving																										
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze																										





















6.2 Proces-competentie-matrix Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
2.1	Draagt zorg voor melkwinning																									
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product																									
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein																									

6.3 Proces-competentie-matrix Kerntaak 3: Managet het bedrijf(sonderdeel)

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen	
Werkprocessen																											
3.1	Plant en verdeelt werkzaamheden																										
3.2	Stuurt medewerkers aan																										
3.3	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden																										
3.4	Zorgt voor informatie naar medewerkers																										
3.5	Bepaalt personeelsbehoefte																										

6.4 Proces-competentie-matrix Kerntaak 4: Onderneemt

Kerntaak 4 Onderneemt		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
4.1	Bepaalt vestigingsplaats																									
4.2	Onderzoekt ondernemingsvorm																									
4.3	Innoveert de onderneming																									
4.4	Analyseert de financiële situatie																									
4.5	Stelt marketingplan op																									

Kerntaak 4 Onderneemt		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
4.6	Verzorgt financiële administratie																									
4.7	Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo																									
4.8	Profileert en promoot de onderneming																									
4.9	Beheert voorraad																									
4.10	Berekent tarieven																									

Deel C: Uitwerking van de kwalificaties

1. Inleiding

Deel C is vastgesteld door het bestuur van het kenniscentrum, op advies van de paritaire commissie beroepsonderwijs en bedrijfsleven. Het (beroeps)onderwijs en bedrijfsleven hebben in gezamenlijkheid besloten dat de nadere uitwerking van deel C het onderwijs een goede basis biedt om een beroepsopleiding op te bouwen.

In dit deel van het kwalificatiedossier wordt de informatie uit deel B gespecificeerd, voor elke kwalificatie. In de proces-competentie-matrices wordt specifiek per kwalificatie aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de onderscheiden werkprocessen. In de detaillering van de matrices wordt verantwoord waarom en hoe deze competenties van toepassing zijn.

2. Kwalificaties

Detaillering proces-competentie-matrices

In de detaillering van de matrices wordt duidelijk dat een bepaalde competentie van toepassing is, en wordt beschreven hoe die competenties worden aangewend ten behoeve van het resultaat van het werkproces. Per competentie kunnen meerdere componenten van toepassing zijn. Waar van toepassing, zijn kennis en vaardigheden vermeld welke nodig zijn voor competent gedrag, eventueel aangevuld met referenties (naar concrete geldende normen).

2.1 Dierverzorgger hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Dierverzorgger hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
1.1	Voert dieren											x	x							x	
1.2	Verzorgt en hanteert dieren						x					x	x							x	
1.3	Monitort dieren	x				x					x	x								x	
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x									x	x						x	x	
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze										x	x	x							x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Diervorzorger hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	De diervorzorger hokdieren draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen.	
Gewenst resultaat	De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd. Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn. Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken 	Hij gebruikt de voerapparatuur, watervoorziening en het voer efficiënt en effectief zodat dieren voldoende water en voer van de gewenste kwaliteit krijgen en er geen onnodige verspilling en/of schade optreedt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij voorziet de dieren van voer en water volgens de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe die gelden voor het werk.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren		
Omschrijving	De dierversorger hokdieren draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt. In voorkomende gevallen hanteert hij dieren en verplaatst ze. Hij stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag van dieren. Hij voorkomt stress bij de dieren.	
Gewenst resultaat	De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag. Exterieur ziet er verzorgd uit. Er is een acceptabele ziektedruk. De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze verzorgd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van stressverlagende factoren voor het dier • Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij verzorgt de dieren in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit, zodat dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie. Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.
	Met druk en tegenslag omgaan <ul style="list-style-type: none"> • Effectief blijven presteren onder druk • Gevoelens onder controle houden 	Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren		
		houdt daarbij zijn gevoelens onder controle, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij verzorgt de dieren volgens de op het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De diervorzorger hokdieren monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens van de voer- en watervoorziening en de gezondheid en welzijn van de dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens, rapporteert hierover aan relevante betrokkenen en meldt urgente situaties direct. Hij maakt een afweging in welke gevallen hij overleg voert met de leidinggevende en in welke gevallen hij op eigen initiatief ingrijpt. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het specifieke gedrag van dieren • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Bespreekt bevindingen/afwijkingen met leidinggevende 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Op eigen initiatief handelen 	Hij toont bij geconstateerde afwijkingen en ziekten initiatief om binnen de eigen bevoegdheden, knelpunten op te lossen, zodat werkzaamheden waar nodig tijdig worden aangepast.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij bespreekt gesignaleerde afwijkingen met zijn leidinggevende en raadpleegt indien nodig deskundigen, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname en conditie van dieren, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd. In geval van afwijkingen reageert hij alert en doeltreffend op basis van vaktechnisch inzicht.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert gegevens met betrekking tot voer- en watervoorziening, gezondheid en welzijn van dieren accuraat en volledig zodat actuele en accurate

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
		informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij monitort dieren en registreert en rapporteert de gegevens volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past wettelijke richtlijnen en principes die gelden voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving**

Omschrijving	De diervorzorger hokdieren neemt hygiënische maatregelen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Hij verzorgt persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van hygiënische maatregelen• Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden	Aansturen <ul style="list-style-type: none">• Instructies en aanwijzingen geven	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden• Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen	Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met de bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving**

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen toe.</p>
--	--	---

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De diervorzorger hokdieren realiseert een representatieve en veilige werkomgeving. Hij richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert ruimten, vervoersmiddelen, materialen en apparatuur. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van materialen voor inrichting leefruimten • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze beschikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier, beschikbaarheid en kosten de juiste materialen en middelen. Daarnaast gaat hij zorgvuldig en netjes om met de gebruikte materialen en middelen, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op, zodat de reparatie of het onderhoud doeltreffend kan worden uitgevoerd en gebouwen en terreinen representatief zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij richt leefruimten voor dieren en werkomgeving in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Dierversorger hokdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning																				
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product						x				x	x								x	
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein																				

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Diervorzorger hokdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
Omschrijving	De diervorzorger hokdieren draagt zorgt voor het dier(lijk) product.Hij voert het fokplan uit. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. In voorkomende gevallen assisteert hij bij de kunstmatige inseminatie. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig.Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).	
Gewenst resultaat	Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd. De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteproces verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van fokmethoden • Kennis van geboorteproces en veel voorkomende problemen rondom geboorte • Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte • Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens • Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces 	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
		voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren. Hij begeleidt en ondersteunt,de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.

2.2 Dierverzorger graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Dierverzorger graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
1.1	Voert dieren											x	x							x	
1.2	Verzorgt en hanteert dieren						x					x	x							x	
1.3	Monitort dieren	x				x					x	x								x	
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x									x	x						x	x	
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze										x	x	x							x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Diervorzorger graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	De diervorzorger graasdieren draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen.	
Gewenst resultaat	De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd. Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn. Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken 	Hij gebruikt de voerapparatuur, watervoorziening en het voer efficiënt en effectief zodat dieren voldoende water en voer van de gewenste kwaliteit krijgen en er geen onnodige verspilling en/of schade optreedt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij voorziet de dieren van voer en water volgens de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe die gelden voor het werk.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren		
Omschrijving	<p>De dierversorger graasdieren draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt.</p> <p>In voorkomende gevallen hanteert hij dieren en verplaatst ze. Hij stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag van dieren. Hij voorkomt stress bij de dieren.</p>	
Gewenst resultaat	<p>De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag.</p> <p>Exterieur ziet er verzorgd uit. Er is een acceptabele ziektedruk.</p> <p>De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze verzorgd.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van stressverlagende factoren voor het dier • Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	<p>Ethisch en integer handelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij verzorgt de dieren in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	<p>Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit, zodat dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie.</p> <p>Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

	Met druk en tegenslag omgaan <ul style="list-style-type: none">• Effectief blijven presteren onder druk• Gevoelens onder controle houden	Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden en houdt daarbij zijn gevoelens onder controle, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij verzorgt de dieren volgens de op het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De dierversorger graasdieren monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens van de voer- en watervoorziening en de gezondheid en welzijn van de dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens, rapporteert hierover aan relevante betrokkenen en meldt urgente situaties direct. Hij maakt een afweging in welke gevallen hij overleg voert met de leidinggevende en in welke gevallen hij op eigen initiatief ingrijpt. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Kennis van het specifieke gedrag van dieren Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen Bespreekt bevindingen/afwijkingen met leidinggevende 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> Op eigen initiatief handelen 	Hij toont bij geconstateerde afwijkingen en ziekten initiatief om binnen de eigen bevoegdheden, knelpunten op te lossen, zodat werkzaamheden waar nodig tijdig worden aangepast.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname en conditie van dieren, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd. In geval van afwijkingen reageert hij alert en doeltreffend op basis van vaktechnisch inzicht.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij verwerkt en registreert gegevens met betrekking tot voer- en watervoorziening, voer- en wateropname en de verrichte verzorgingswerkzaamheden accuraat en volledig zodat actuele en accurate informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> Werken conform voorgeschreven procedures Werken conform veiligheidsvoorschriften Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij monitort dieren en registreert en rapporteert de gegevens volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past wettelijke richtlijnen en principes die gelden voor dierenwelzijn toe.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken 	Hij overlegt tijdig met de leidinggevende, raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.3 werkproces: Monitort dieren

	<ul style="list-style-type: none">• Proactief informeren	afwijkingen, wijst anderen actief op informatie die voor hen handig zou kunnen zijn en meldt belangrijke zaken direct, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
--	--	---

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving**

Omschrijving	De diervorzorger graasdieren neemt hygiënische maatregelen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Hij verzorgt persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van hygiënische maatregelen• Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden	Aansturen <ul style="list-style-type: none">• Instructies en aanwijzingen geven	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden• Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen	Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met de bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften	Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures,

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
	<ul style="list-style-type: none"> Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	veiligheidsvoorschriften en past de wettelijke richtlijnen toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De diervorzorger graasdieren realiseert een representatieve en veilige werkomgeving. Hij richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert ruimten, vervoersmiddelen, materialen en apparatuur. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van materialen voor inrichting leefruimten • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze beschikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier, beschikbaarheid en kosten de juiste materialen en middelen. Hij gaat zorgvuldig en netjes om met de gebruikte materialen en middelen, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op, zodat de reparatie of het onderhoud doeltreffend kan worden uitgevoerd.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij richt leefruimten voor dieren en werkomgeving in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Dierversorger graasdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning																				
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product						x				x	x								x	
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		x			x						x	x							x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Diervorzorger graasdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
Omschrijving	De diervorzorger graasdieren draagt zorgt voor het dier(lijk) product. Hij voert het fokplan uit. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. In voorkomende gevallen assisteert hij bij de kunstmatige inseminatie. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig.Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte en de geboortekomgeving voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).	
Gewenst resultaat	Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd.De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteprocess verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van fokmethoden • Kennis van geboorteprocess en veel voorkomende problemen rondom geboorte • Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte • Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens • Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces 	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteprocess in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert.Hij begeleidt en ondersteunt de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreerd accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.</p>
--	--	---

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

Omschrijving	De diervorzorger graasdieren draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein. Hij maakt (in overleg met de leidinggevende) een planning voor het graslandgebruik en verzorgt het onderhoud van het grasland. Hij maait en bewerkt het gras om dit vervolgens te verzamelen en te conserveren ten behoeve van de voederwinning. Bij begrazing van natuurgebieden en beheersgebieden voert hij werkzaamheden uit afhankelijk van de situatie ter plaatse. Hij maakt in voorkomende gevallen (in overleg) een planning voor de teelt van voedergewassen voor de voederwinning. Hij begeleidt de werkzaamheden rond de voederwinning die uitgevoerd worden door derden (loonwerk).	
Gewenst resultaat	Voldoende geoogst product van vereiste kwaliteit. Grasland is goed begaanbaar en in goede conditie. Werkzaamheden rondom begrazing van natuurgebieden of agrarisch natuurbeheer zijn volgens plan uitgevoerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis over de teelt en oogst van voedergewassen• Kennis van apparatuur en machines voor gras en voederwinning• Kennis van eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu• Kennis van voedergewassen• Materialen en middelen zorgvuldig hanteren en onderhouden• Inschatten van de benodigde wintervoorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- of verkoop	Aansturen <ul style="list-style-type: none">• Instructies en aanwijzingen geven	Hij geeft aan derden duidelijk aan wat er verwacht wordt ten aanzien van de werkzaamheden rond voederwinning en/of begrazingsterrein, en corrigeert de werkuitvoering indien nodig zodat het geoogste product en/of begrazingsterrein aan de gewenste kwaliteit voldoet.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none">• Anderen raadplegen en betrekken• Afstemmen	Hij bespreekt met zijn leidinggevende de planning voor de voederwinning en het graslandgebruik en raadpleegt tijdig leidinggevende of deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat de werkzaamheden zijn afgestemd.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij bepaalt op basis van zijn vaktechnisch inzicht welke werkzaamheden er verricht moeten worden, rekening houdend met de gewenste kwaliteit van het gewas, analyserapporten en weersomstandigheden, zodat er tijdig voldoende geoogst product van de juiste kwaliteit beschikbaar is. Hij maakt op basis van zijn vaktechnisch inzicht een planning voor het gebruik van het grasland/de begrazing en bepaalt welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden, zodat het grasland/begrazingsterrein in optimale conditie kan worden gehouden.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	<p>Hij kiest afhankelijk van de staat van het grasland/begrazingsterrein en de gewenste bewerking de materialen en middelen waarbij hij rekening houdt met de eigenschappen hiervan en gaat zorgvuldig en netjes met de gebruikte materialen en middelen om, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op zodat het grasland/het begrazingsterrein in goede conditie blijft en het geoogste product van de vereiste kwaliteit is.</p>
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij verzorgt de voederwinning en het grasland/begrazingsterrein volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen toe.</p>

2.3 Dierverzorger melkvee

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Dierverzorger melkvee

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
1.1	Voert dieren											x	x							x	
1.2	Verzorgt en hanteert dieren						x					x	x							x	
1.3	Monitort dieren	x				x					x	x								x	
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x									x	x						x	x	
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze										x	x	x							x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Diervorzorger melkvee

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	De diervorzorger melkvee draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen.	
Gewenst resultaat	De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd. Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn. Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken 	Hij gebruikt de voerapparatuur, watervoorziening en het voer efficiënt en effectief zodat dieren voldoende water en voer van de gewenste kwaliteit krijgen en er geen onnodige verspilling en/of schade optreedt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij voorziet de dieren van voer en water volgens de voor het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe die gelden voor het werk.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren		
Omschrijving	<p>De dierversorger melkvee draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt.</p> <p>In voorkomende gevallen hanteert hij dieren en verplaatst ze. Hij stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag van dieren. Hij voorkomt stress bij de dieren.</p>	
Gewenst resultaat	<p>De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag.</p> <p>Exterieur ziet er verzorgd uit. Er is een acceptabele ziektedruk.</p> <p>De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze verzorgd.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van stressverlagende factoren voor het dier • Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	<p>Ethisch en integer handelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij verzorgt de dieren in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit en assisteert deskundigen bij specialistische (be)handelingen, zodat dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie. Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren		
	Met druk en tegenslag omgaan <ul style="list-style-type: none"> • Effectief blijven presteren onder druk • Gevoelens onder controle houden 	Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden en houdt daarbij zijn gevoelens onder controle, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij verzorgt de dieren volgens de op het bedrijf geldende zorgsystemen en past wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De dierversorger melkvee monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens van de voer- en watervoorziening en de gezondheid en welzijn van de dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens, rapporteert hierover aan relevante betrokkenen en meldt urgente situaties direct. Hij maakt een afweging in welke gevallen hij overleg voert met de leidinggevende en in welke gevallen hij op eigen initiatief ingrijpt. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het specifieke gedrag van dieren • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Bespreekt bevindingen/afwijkingen met leidinggevende 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Op eigen initiatief handelen 	Hij toont bij geconstateerde afwijkingen en ziekten initiatief om binnen de eigen bevoegdheden, knelpunten op te lossen, zodat werkzaamheden waar nodig tijdig worden aangepast.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij bespreekt gesignaleerde afwijkingen met zijn leidinggevende en raadpleegt indien nodig deskundigen, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname en conditie van dieren, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd. In geval van afwijkingen reageert hij alert en doeltreffend op basis van vaktechnisch inzicht.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert gegevens met betrekking tot voer- en watervoorziening, gezondheid en welzijn van dieren accuraat en volledig zodat actuele en accurate informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.3 werkproces: Monitort dieren**

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij monitort dieren en registreert en rapporteert de gegevens volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past wettelijke richtlijnen en principes die gelden voor dierenwelzijn toe.</p>
--	--	--

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving**

Omschrijving	De diervorzorger melkvee neemt hygiënische maatregelen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Hij verzorgt persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van hygiënische maatregelen• Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden	Aansturen <ul style="list-style-type: none">• Instructies en aanwijzingen geven	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden• Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen	Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met de bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures	Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
	<ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	veiligheidsvoorschriften en past de wettelijke richtlijnen toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De dierversorger melkvee richt de leefruimten in. In voorkomende gevallen draagt hij zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren. Hij regelt in voorkomende situaties het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van materialen voor inrichting leefruimten • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze beschikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier, beschikbaarheid en kosten de juiste materialen en middelen. Daarnaast gaat hij zorgvuldig en netjes om met de gebruikte materialen en middelen, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op, zodat de reparatie of het onderhoud doeltreffend kan worden uitgevoerd en gebouwen en terreinen representatief zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform voorgeschreven procedures • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij richt leefruimten voor dieren en werkomgeving in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Diervorzorger melkvee

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning					x	x					x	x								x
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product						x				x	x								x	
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		x			x						x	x							x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierverzorger melkvee

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.1 werkproces: Draagt zorg voor melkwinning		
Omschrijving	De dierverzorger melkvee draagt zorg voor de melkwinning. Hij maakt melkwinningsapparatuur en –materialen klaar voor gebruik en melkt het vee met melkwinningsapparatuur. Hij controleert de kwaliteit van de melk en de melkopslag. Hij voert de nabehandeling uit en reinigt de melkwinningsapparatuur en -ruimten. De dierverzorger raadpleegt indien nodig de leidinggevende bij de voorbereiding en het uitvoeren van de melkwinning.	
Gewenst resultaat	De te melken dieren hebben een optimale gezondheid ten behoeve van de melkwinning. Optimale melkopbrengst. De behandeling van de dieren verloopt op ethisch verantwoorde wijze.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bewaarcondities • Kennis van kwaliteitseisen • Kennis van melkwinning en melkwinningsapparatuur • Kennis van veel voorkomende afwijkingen • Vaardigheid in het controleren van melkkwaliteit • Vaardigheid in melkwinning • Werken volgens eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt tijdig leidinggevende of deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij voert de melkwinning uit in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vaktechnische inzicht of het melkwinningsproces adequaat verloopt en welke dieren apart gemolken dienen te worden in verband met voorschriften ten aanzien van medicijngebruik, zodat er een optimale opbrengst is en er sprake is van een optimale gezondheid bij de dieren in relatie tot het melken.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij maakt de melkwinningsapparatuur en –materialen klaar voor gebruik en reinigt de melkwinningsapparatuur en –ruimten, zodat de randvoorwaarden voor het melken in orde zijn en apparatuur en ruimten gereed zijn voor volgend gebruik.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie**2.1 werkproces: Draagt zorg voor melkwinning**

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij melkt het vee volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.</p>
--	--	--

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product

Omschrijving	De dierversorger melkvee draagt zorgt voor het dier(lijk) product. Hij voert het fokplan uit. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. In voorkomende gevallen assisteert hij bij de kunstmatige inseminatie. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig. Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).	
Gewenst resultaat	Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd. De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteproces verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van fokmethoden• Kennis van geboorteproces en veel voorkomende problemen rondom geboorte• Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte• Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens• Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none">• Ethisch handelen	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn en rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden• Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden• Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen	Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren. Hij begeleidt en ondersteunt de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn toe.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij registreert accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
		gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		
Omschrijving	De diervorzorger melkvee draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein. Hij maakt (in overleg met de leidinggevende) een planning voor het graslandgebruik en verzorgt het onderhoud van het grasland. Hij maait en bewerkt het gras om dit vervolgens te verzamelen en te conserveren ten behoeve van de voederwinning. Bij begrazing van natuurgebieden en beheersgebieden voert hij werkzaamheden uit afhankelijk van de situatie. Hij maakt in voorkomende gevallen (in overleg) een planning voor de teelt van voedergewassen voor de voederwinning. Hij begeleidt de werkzaamheden rond de voederwinning die uitgevoerd worden door derden (loonwerk).	
Gewenst resultaat	Voldoende geoogst product van vereiste kwaliteit. Grasland is goed begaanbaar en in goede conditie of Werkzaamheden rondom begrazing van natuurgebieden of agrarisch natuurbeheer zijn volgens plan uitgevoerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Kennis van voedergewassen Inschatten van de benodigde wintervoorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- of verkoop 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft aan derden duidelijk aan wat er verwacht wordt ten aanzien van de werkzaamheden rond voederwinning en/of begrazingsterrein, en corrigeert de werkuitvoering indien nodig zodat het geoogste product en/of begrazingsterrein aan de gewenste kwaliteit voldoet.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken Afstemmen 	Hij bespreekt met zijn leidinggevende de planning voor de voederwinning en het graslandgebruik en raadpleegt tijdig leidinggevende of deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat de werkzaamheden zijn afgestemd.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vaktechnisch inzicht welke werkzaamheden er verricht moeten worden, rekening houdend met de gewenste kwaliteit van het gewas, analyserapporten en weersomstandigheden, zodat er tijdig voldoende geoogst product van de juiste kwaliteit beschikbaar is. Hij maakt op basis van zijn vaktechnisch inzicht een planning voor het gebruik van het grasland/de begrazing en bepaalt welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden, zodat het grasland/begrazingsterrein in optimale conditie kan worden gehouden.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	<p>Hij kiest afhankelijk van de staat van het grasland/begrazingsterrein en de gewenste bewerking de materialen en middelen waarbij hij rekening houdt met de eigenschappen hiervan en gaat zorgvuldig en netjes met de gebruikte materialen en middelen om, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op zodat het grasland/het begrazingsterrein in goede conditie blijft en het geoogste product van de vereiste kwaliteit is.</p>
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij verzorgt de voederwinning en het grasland/begrazingsterrein volgens de voor het bedrijf geldende procedures en voorschriften en past de wettelijke richtlijnen toe.</p>

2.4 Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
1.1	Voert dieren	x										x	x							x	
1.2	Verzorgt en hanteert dieren	x					x					x	x							x	
1.3	Monitort dieren	x				x					x	x		x							
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x									x	x						x	x	
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze	x									x	x	x					x		x	

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	<p>De dierenhouder hokdieren draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen.</p> <p>De dierenhouder hokdieren bepaalt het voerschema en ook welke voedselsoorten en –kwaliteit worden gebruikt. Hij zorgt voor de juiste werking van voerapparatuur en watervoorziening.</p>	
Gewenst resultaat	<p>De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd.</p> <p>Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bedrijfsprocedures • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur • Kennis van plannings • Kennis van wetten m.b.t. dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en veiligheid 	<p>Beslissen en activiteiten initiëren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	<p>Hij neemt beslissingen m.b.t. het meest geschikte voer in de juiste hoeveelheid en de juiste waterhoeveelheid voor het dier, zodat het dier een voedingsconditie en vochtbalans heeft, die de gezondheid ten goede komt.</p>
	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	<p>Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn.</p> <p>Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen en in optimale voedingsconditie zijn.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken 	<p>Hij kiest geschikte materialen en middelen ten behoeve van de voedsel en watervoorziening van de dieren en gaat daar effectief en efficiënt mee om, zodat de materialen en middelen lang meegaan en de voedselvoorzieningsprocessen optimaal verlopen.</p>

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.1 werkproces: Voert dieren**

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij volgt bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn, zodat voedsel- en watervoorziening volgens instructie en wettelijke richtlijnen verlopen.</p>
--	---	---

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

Omschrijving	De dierenhouder hokdieren draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij bepaalt welke verzorgingswerkzaamheden nodig zijn en hij zorgt ervoor dat deze worden uitgevoerd. Hij controleert de conditie van de dieren en signaleert afwijkingen en ziekten. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt. In voorkomende gevallen hanteert hij dieren, verplaatst dieren, stimuleert hij gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag. Hij voorkomt stress bij de dieren. Bij bijzonderheden schakelt hij een deskundige in en assisteert deze.	
Gewenst resultaat	De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag. Exterieur ziet er verzorgd uit. De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze behandeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van bedrijfsprocedures• Kennis van de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn• Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid• Kennis van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Kennis van specifieke verzorgingsbehoeften van dieren• Kennis van stressverlagende factoren voor het dier• Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none">• Beslissingen nemen• Afgewogen risico's nemen	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none">• Ethisch handelen	Bij de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren handelt hij in lijn met de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname; ook signaleert hij mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit en assisteert deskundigen bij specialistische (be)handelingen, zodat

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

		<p>dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie.</p> <p>Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Materialen en middelen doelmatig gebruiken	<p>Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de middelen lang meegaan, de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.</p>
	<p>Met druk en tegenslag omgaan</p> <ul style="list-style-type: none">• Effectief blijven presteren onder druk	<p>Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.</p>
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij volgt bij het verzorgen en hanteren van dieren bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen, zodat gezondheid en welzijn van de dieren volgens instructie en wettelijke richtlijnen bewaakt worden.</p>

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens over de voer- en watervoorziening en gezondheid en welzijn van dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens en indien nodig rapporteert hij hierover aan derden. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het specifieke gedrag van dieren • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne • Kennis van registratiesystemen 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij overlegt tijdig met medewerkers, wijst anderen actief op informatie die voor hen handig zou kunnen zijn en raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname, conditie van dieren en mogelijke risico's op epidemieën, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd. In geval van afwijkingen reageert hij alert en doeltreffend op basis van zijn vaktechnisch inzicht.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert gegevens over voer en watervoorziening en gezondheid en welzijn van de dieren accuraat en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
		volledig zodat actuele informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken • Verbanden leggen 	Hij analyseert relevante gegevens over de voer- en watervoorziening, voer- en wateropname en de verzorging grondig en trekt logische conclusies uit de beschikbare informatie waarbij hij rekening houdt met de onderlinge samenhang tussen de verschillende gegevens zodat indien noodzakelijk onmiddellijk actie kan worden ondernomen bij afwijkende gegevens.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren neemt hygiënische maatregelen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Hij verzorgt persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van hygiënische maatregelen • Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan medewerkers, externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken 	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
		eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren realiseert een representatieve en veilige werkomgeving. Hij richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert hiertoe ruimten, materialen, apparatuur en vervoermiddelen. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt hij het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van dierengedrag • Kennis van inrichting en uitrusting van stallen en/of vervoermiddelen • Kennis van methoden om (groepen) dieren te stallen, vast te zetten en te vervoeren • Kennis van planningen • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij neemt verantwoorde beslissingen over de meest geschikte verblijfplaats, het meest geschikte vervoermiddel en het onderhoudt voor leefruimten voor de dieren, zodat de dieren onder optimale condities vervoerd en gestald worden, evt. in een met ketenpartners overeengekomen omgeving.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze bruikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij is goed op de hoogte van de mogelijkheden van materialen voor het inrichten van de leefruimten en kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier de juiste materialen en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze**

		middelen zodat de stallen en transportwagens meest optimaal worden ingericht en lang mee gaan.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none">• Activiteiten plannen• Tijd indelen• Mensen en middelen organiseren	Hij plant de werkzaamheden rondom stalling en vervoer, inclusief een tijdsindeling en de inzet van mensen en middelen zodanig dat de stallings- en vervoersprocessen effectief en efficiënt afgewikkeld kunnen worden.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij richt leefruimten voor dieren in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning																				
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product	x					x				x	x		x							
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein																				

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren draagt zorg voor het dier(jijk) product. Hij organiseert en bewaakt productiecondities. Hiertoe stelt hij een fokprogramma op, stelt de fokdoelen vast en bepaalt welke ouderdieren moeten worden gecombineerd. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij vruchtbaarheidsbehandelingen en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig. Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).	
Gewenst resultaat	Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd. De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteproces verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt inzake bestaande én gewenste eigenschappen van dieren • Kennis van fokmethoden • Kennis van geboorteproces en veel voorkomende problemen rondom geboorte • Kennis van genetische eigenschappen bij dieren • Kennis van kwaliteitseisen in geboortebegeleiding en nazorg • Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte • Kennis van vruchtbaarheidsaspecten • Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen bij geboorte en nazorg • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor vruchtbaarheidsbepaling en voortplantingsbegeleiding 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig deskundige hulp inroept, zodat dracht en geboorte zonder onnodige risico's verlopen.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces in lijn met de binnen de beroepsgroep en maatschappij geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product

<ul style="list-style-type: none">• Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces		voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren. Hij begeleidt en ondersteunt, de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.
	<p>Analyseren</p> <ul style="list-style-type: none">• Conclusies trekken	Hij trekt op basis van het fokplan en beschikbare gegevens over de conditie van de dieren conclusies over welke ouderdieren gecombineerd moeten worden, zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren met een geschikt en gezond moederdier.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)

Proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
3.1	Plant en verdeelt werkzaamheden		x			x												x			
3.2	Stuurt medewerkers aan		x			x															
3.3	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden										x	x						x			
3.4	Zorgt voor informatie naar medewerkers					x				x											
3.5	Bepaalt personeelsbehoefte					x						x									

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.1 werkproces: Plant en verdeelt werkzaamheden		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren maakt een planning voor de inzet van de medewerkers, indien van toepassing overlegt hij deze met zijn leidinggevende. Hij kent de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe aan de medewerker(s).	
Gewenst resultaat	Een reële planning. De werkzaamheden zijn verdeeld en afgestemd op de medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de organisatie 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Taken delegeren • Anderen bevoegdheden en verantwoordelijkheden geven 	Hij wijst taken en werkzaamheden en de daarbij behorende bevoegdheden toe aan medewerkers rekening houdend met een evenwichtige verdeling van de werkbelasting.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt de ondernemer over een evenwichtige verdeling van taken over de betrokken medewerkers zodat de werkzaamheden worden.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij bepaalt welke werkzaamheden wanneer uitgevoerd moeten worden en hoeveel medewerkers en middelen hiervoor nodig zijn en stelt op basis van deze informatie planningen en werkroosters op zodat er een reële planning ontstaat.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.2 werkproces: Stuurt medewerkers aan		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren informeert en instrueert de medewerker(s) over de te verrichten taken, prioriteiten, productiviteitsnormen, kwaliteitsnormen, te behalen resultaten. Hij ziet erop toe dat de medewerker(s) de werkzaamheden uitvoeren volgens procedures, werkinstructies. Hij stuurt indien van toepassing in overleg medewerker(s) bij.	
Gewenst resultaat	De medewerkers weten wat ze moeten doen. De werkzaamheden verlopen efficiënt en effectief. De uitvoering wordt tijdig bijgestuurd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Voert functionerings- en coachingsgesprekken 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Richting geven • Instructies en aanwijzingen geven • Functioneren van mensen controleren 	Hij geeft medewerkers duidelijke informatie en instructie over de uit te voeren werkzaamheden, de prioriteiten, productiviteits- , kwaliteitsnormen en de te behalen resultaten waarbij hij geduldig aangeeft wat er van eenieder wordt verwacht en welke rol hij zelf hierin heeft en controleert of medewerkers functioneren volgens de gemaakte afspraken, procedures en werkinstructies, zodat medewerkers weten wat ze moeten doen.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende/externe deskundige over de wijze waarop hij zijn medewerkers aanstuurt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.3 werkproces: Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren bewaakt de uitvoering van de werkzaamheden en grijpt in bij afwijkingen. Hij signaleert knelpunten in de werkuitvoering en rapporteert en/of administreert het verloop van de werkzaamheden. Hij fungeert als aanspreekpunt bij problemen en vragen.	
Gewenst resultaat	De werkzaamheden verlopen volgens planning.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Kennis van gebruik van registratiesystemen 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij rapporteert de voortgang van de werkzaamheden nauwkeurig en volledig aan de ondernemer zodat betrokkenen op de hoogte zijn.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen 	Hij beantwoordt vragen over de werkuitvoering adequaat en geeft advies aan medewerkers bij problemen in de werkuitvoering zodat de werkzaamheden volgens planning kunnen blijven verlopen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Tijd indelen • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt de voortgang en de uitvoering van de werkzaamheden, houdt de tijd in de gaten en onderneemt actie om de voortgang te garanderen zodat de planning gehaald wordt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.4 werkproces: Zorgt voor informatie naar medewerkers		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren organiseert periodiek werkoverleg met de medewerker(s) om bedrijfsgerelateerde en werkgerelateerde zaken te bespreken. Hij legt de afspraken vast en bewaakt de naleving van deze afspraken.	
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte van zaken die relevant zijn voor hun eigen functioneren en het functioneren van het bedrijf. Een gestructureerd werkoverleg.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Informeert en stimuleert medewerkers 	Presenteren <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk uitleggen en toelichten • Kernachtig communiceren • Op de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen 	Hij legt de informatie kort, duidelijk en helder uit, licht de informatie toe en beantwoordt vragen waarbij hij de communicatie afstemt op de medewerkers zodat de informatie gestructureerd en helder is.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij informeert de medewerkers over bedrijfs- en werkgerelateerde zaken, bespreekt plannen binnen het team en stimuleert medewerkers hun meningen, ideeën, standpunten in te brengen in te brengen en de werkzaamheden mee te evalueren waarbij hij ruimte geeft aan iedereen.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.5 werkproces: Bepaalt personeelsbehoefte		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren stelt in overleg met zijn leidinggevende de behoefte aan personeel vast. Hij gaat na aan welk eisen medewerkers moeten voldoen. Hij maakt op basis van een afweging tussen de kosten en de baten van het in dienst nemen van personeel. Hij participeert in het werven van kandidaten voor de betreffende functie of is betrokken bij het uitbesteden ervan. Hij voert (mede) een sollicitatiegesprek en selecteert (mede) een medewerker.	
Gewenst resultaat	Er is vastgesteld hoeveel personeel er nodig is. Overzicht van kosten en baten van het in dienst nemen van personeel. Aannee van geschikte medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen van personeelsbeleid • Kennis van de organisatie • Opstellen van een kosten-batenanalyse 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Hij overlegt indien van toepassing met zijn leidinggevende over de te verwachte behoefte aan personeel zodat de personeelsvraag voor de organisatie helder is.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vakdeskundigheid de eisen waaraan toekomstige medewerkers moeten voldoen en ondersteunt zijn leidinggevende bij het werven van personeel en neemt deel aan de sollicitatiegesprekken.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbewust handelen 	Hij weegt de kosten van het aannemen van personeel en het uitbreiden van het personeelsbestand af tegen de baten die dit oplevert voor de organisatie op korte, middellange en lange termijn en verwerkt dit in een voorstel voor zijn leidinggevende.

Kerntaak 4 Onderneemt

Proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 4 Onderneemt		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
4.1	Bepaalt vestigingsplaats	x											x					x								
4.2	Onderzoekt ondernemingsvorm					x							x							x					x	
4.3	Innoveert de onderneming	x				x							x												x	x
4.4	Analyseert de financiële situatie					x							x					x								x
4.5	Stelt marketingplan op	x				x																			x	x
4.6	Verzorgt financiële administratie										x	x						x								
4.7	Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo										x			x					x	x						
4.8	Profileert en promoot de onderneming											x													x	
4.9	Beheert voorraad	x				x												x							x	

Kerntaak 4 Onderneemt	Competenties																								
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
	Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																									
4.10	Berekent tarieven										x														x

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder hokdieren

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.1 werkproces: Bepaalt vestigingsplaats		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren onderzoekt wat de meest geschikte vestigingsplaats is. Hij weegt de mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af en kiest in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige een vestigingsplaats. Hij regelt juridische, financiële en organisatorische aspecten voor het huren of kopen.	
Gewenst resultaat	Een geschikte vestigingsplaats	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van wet- en regelgeving 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Op eigen initiatief handelen 	Hij maakt een weloverwogen keuze voor een vestigingsplaats die voor de onderneming de meeste kansen biedt en stelt zich op de hoogte van de juridische, financiële en organisatorische aspecten van kopen of huren zodat hij zijn bedrijf kan vestigen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Mensen en middelen organiseren 	Hij zorgt ervoor dat alle middelen beschikbaar zijn om een koop dan wel huurcontact te tekenen.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare informatie over de verschillende vestigingsplaatsen grondig en weegt de voor- en nadelen van de verschillende vestigingsplaatsen goed tegen elkaar af zodat hij een weloverwogen keuze kan maken.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.2 werkproces: Onderzoekt ondernemingsvorm		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren onderzoekt in overleg met de ondernemer/externe deskundige de meest geschikte ondernemingsvorm. Hierbij weegt hij mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af. Hij voert de administratieve handelingen uit om een onderneming te starten.	
Gewenst resultaat	De ondernemingsvorm past bij de uitgangspunten en mogelijkheden van de onderneming. De onderneming is opgestart.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van wet- en regelgeving 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte ondernemersvorm waarbij hij uitgaat van de gemaakte analyse zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken • Verbanden leggen 	Hij combineert verschillende soorten gegevens en bronnen en komt na analyse van deze gegevens en rekening houdend met voor- en nadelen en de mogelijkheden en beperkingen van de verschillende alternatieven, tot meest geschikte ondernemersvorm zodat een passende ondernemersvorm gekozen is.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kansen en mogelijkheden benutten 	Hij benut de keuze voor een ondernemingsvorm om de onderneming te versterken.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij past de wettelijke richtlijnen voor het opstarten van een onderneming toe afgestemd op de gekozen ondernemingsvorm zodat de onderneming succesvol kan worden opgestart.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.3 werkproces: Innoveert de onderneming		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren blikt regelmatig en systematisch terug op de resultaten van de onderneming en de manier waarop het beleid en de plannen zijn uitgevoerd. Hij signaleert ontwikkelingen en verbetermogelijkheden voor de onderneming. In overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige bepaalt en stelt hij verbeteracties voor. Hij stelt zijn leidinggevende/externe deskundige investeringen in nieuwe productiemethoden/ producten/diensten voor.	
Gewenst resultaat	Hij heeft zicht op hoe hij met zijn onderneming verder wil gaan en sluit met de onderneming aan op de ontwikkelingen in de markt.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in mogelijkheden voor verbreding van het bedrijf(multifunctionele landbouw) Kennis en toepassen van zorgsystemen Kennis van de ontwikkelingen in de sector Kennis van de organisatie Kennis van productieproces Spreekt met potentiële leveranciers en afnemers Inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt weloverwogen risico's in de voorstellen voor verbeteracties, investeringen, nieuwe productiemethoden of producten ten aanzien van de invoering van deze voorstellen.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de gesignaleerde ontwikkelingen, de evaluatie van de organisatie en gesignaleerde mogelijkheden zodat hij gedegen verbeteracties kan formuleren.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> Informatie genereren uit gegevens Conclusies trekken 	Hij analyseert beschikbare gegevens over resultaten van de onderneming, de uitvoering van het beleid en de plannen grondig en maakt op basis hiervan rationele inschattingen over de gevolgen voor de organisatie zodat hij zijn conclusies kan omzetten in verbeteracties.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij oriënteert zich op ontwikkelingen en innovaties in de branche en koppelt dit aan kansen en bedreigingen voor de organisatie zodat de organisatie is toegerust voor de toekomst.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen Inzicht tonen in de dynamiek van de organisatie 	Hij bekijkt de mogelijkheden van verbetervoorstellen voor de onderneming en stemt ze af op het bedrijfsbeleid, waarbij hij rekening houdt met financiële en organisatorische aspecten.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.4 werkproces: Analyseert de financiële situatie		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren analyseert periodiek de financiële informatie en controleert en bewaakt budgetten. Hij past in overleg zijn leidinggevende/externe deskundige begrotingen aan.	
Gewenst resultaat	Conclusies zijn getrokken uit de beschikbare financiële informatie.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen wet- en regelgeving • Kennis van financiën • Inschatten van financieel resultaat 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij overlegt met zijn leidinggevende/externe deskundige of de conclusies uit de analyse van de financiële informatie aanleiding geven tot het aanpassen van de budgetten.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare cijfermatige financiële gegevens grondig, combineert de verschillende soorten gegevens en maakt op basis van deze beschikbare informatie een reële inschatting over de financiële aspecten van de onderneming zodat er zicht is op de financiële informatie.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt op basis van de verkoop/omzet de realisering van de ondernemersdoelstellingen en past indien nodig de budgetten aan.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij signaleert de kritische succesfactoren voor de verkoop/omzet op basis van de cijfers en gaat na hoe overschrijding van de begroting en budgetten voorkomen kan worden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.5 werkproces: Stelt marketingplan op		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren beschrijft in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige de marketingmix door de gemaakte keuzes weer te geven. Hij stemt de marketinginstrumenten op elkaar af en wijzigt deze wanneer ze niet bij elkaar aansluiten.	
Gewenst resultaat	Het marketingplan maakt deel uit van het ondernemersplan en past bij de bedrijfsformule van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt risico's af en maakt op basis van de ondernemingsdoelstellingen en -activiteiten een weloverwogen keuze ten aanzien van het marketingplan zodat het plan past bij de onderneming.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte marketingmix waarbij hij uitgaat van de ondernemersdoelstellingen zodat hij een gedegen plan kan opstellen.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen • Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij toont inzicht in de eigen concurrentiepositie, de marktwerking en –ontwikkelingen en ziet op basis daarvan kansen, die door de inzet van marketinginstrumenten benut worden.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij bekijkt de mogelijkheden om bij de inzet van marketinginstrumenten kosten te reduceren en/of maximaal financieel effect te sorteren.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.6 werkproces: Verzorgt financiële administratie		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren stelt (samen met de administrateur) een jaarrekening op en controleert en bewaakt de financiële administratie. Hij houdt de financiële administratie bij en archiveert financiële gegevens of besteedt dit uit. Hij stelt indien van toepassing nota's op voor geleverde producten of diensten en controleert en verwerkt inkoopnota's. Hij betaalt indien van toepassing facturen op tijd en verzorgt de salarisadministratie en levert financiële gegevens op tijd aan bij relevante partijen.	
Gewenst resultaat	De financiële administratie geeft zicht op de financiële situatie van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van financiële aspecten van de organisatie • Kennis van wet- en regelgeving • Stelt nota's op • Controleert nota's 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert de financiële gegevens accuraat.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij past bij het uitvoeren van de administratie de juiste methoden en technieken toe zodat de bedrijfsadministratie klopt.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt de financiële situatie door de administratie goed uit te (laten) voeren.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.7 werkproces: Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo**

Omschrijving	De dierenhouder hokdieren stelt in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige het beleid op het gebied van kwaliteit, arbo, milieu en veiligheid vast. Hij selecteert voor het eigen bedrijf passende zorgsystemen. Hij houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving, de voorschriften uit zorgsystemen en het bedrijfsbeleid. Hij werkt de zorgsystemen uit in concrete procedures of werkinstructies. Hij bewaakt of er gewerkt wordt volgens deze procedures en werkinstructies. Waar nodig past hij in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige procedures en werkinstructies aan.	
Gewenst resultaat	Het beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, arbo, en milieu is vastgesteld. De zorgsystemen zijn actueel en passend bij het beleid en er wordt gewerkt volgens deze zorgsystemen. Signalen voor verbetering van het zorgsysteem worden vertaald in verbetervoorstellen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis en toepassen van kwaliteitsmanagement• Kennis en toepassen van zorgsystemen• Vaardig in het duidelijk op papier zetten van werkzaamheden, planningen en instructies	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren• Structuur aanbrengen	Hij stelt procedures en werkinstructies nauwkeurig en gestructureerd op, zodat ze correct en begrijpelijk zijn voor de medewerkers.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij gebruikt benodigde gegevens voor het selecteren van zorgsystemen en voor het opstellen en aanpassen van procedures en werkinstructies, houdt daarbij het grote geheel en de actualiteit in de gaten, bepaalt welke zorgsystemen, procedures en werkinstructies gewenst zijn en combineert ze tot een geheel, zodat een evenwichtig en actueel systeem beschikbaar is.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteits- en productiviteitsnormen formuleren• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij formuleert in het beleid hoge kwaliteits- en productiviteitsnormen waarbij hij deze vergelijkt met de normen en criteria zoals deze moeten gelden voor het gekozen zorgsysteem. Tevens bewaakt hij of er gewerkt wordt volgens de voor de organisatie geldende zorgsystemen.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij werkt bij het opstellen van het kwaliteitsbeleid en het selecteren van zorgsystemen volgens de (wettelijke) richtlijnen en voorgeschreven procedures van de gekozen zorgsystemen.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.8 werkproces: Profileert en promoot de onderneming		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren maakt in overleg met van zijn leidinggevende/externe deskundige een promotieplan voor naamsbekendheid en zet marketing en pr-instrumenten in.	
Gewenst resultaat	Potentiële klanten dan wel de omgeving hebben een positief beeld van de organisatie en het producten- en dienstenaanbod.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Effectief netwerken • Kennis van de markt • Vaardig in het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij maakt op basis van de doelstellingen van de onderneming en passend bij de uitstraling van het bedrijf een promotieplan en zet op basis van dit plan en rekeninghoudend met de financiële situatie van de onderneming, het promotieplan en de financiële situatie marketing en pr-instrumenten in.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • Uitbouwen van de commerciële positie van de organisatie 	Hij gebruikt de invloed van promotie om (potentiële) klanten te beïnvloeden en/of aan zich te binden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.9 werkproces: Beheert voorraad		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren controleert de voorraad kwalitatief en kwantitatief en registreert de voorraad. Hij bepaalt welke producten en/of diensten moeten worden ingekocht en stelt het inkoopbudget en het inkoopvolume vast. Hij vraagt offertes op voor de gewenste producten en maakt een keuze uit de inkoopkanalen en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over inkooprijzen, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden. Hij bestelt de producten tijdig. Hij voert indien van toepassing de inkoop en het beheer van de voorraad uit in nauw overleg met zijn leidinggevende.	
Gewenst resultaat	De producten zijn tijdig ingekocht tegen gunstige voorwaarden. De voorraad is op peil. De voorraadgegevens zijn bekend en geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Inzicht in logistieke processen • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis en toepassen van voorraadbeheer • Kennis van de keten 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt de voor- en nadelen van de verschillende leveranciers tegen elkaar af en kiest op basis daarvan de producten/diensten die worden ingekocht, welke leverancier en welk inkoopkanaal.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende over het beschikbare inkoopbudget, het gewenste inkoopvolume en de voor de onderneming geschikte producten, diensten, inkoopkanalen en leveranciers.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Doelen en prioriteiten stellen • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij stelt de hoeveelheid producten/diensten die hij nodig heeft vast en koopt deze producten tijdig in om de voorraad op peil te houden.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen 	Hij gebruikt bij de keuze van en in de onderhandelingen met leveranciers kennis over de markt, concurrenten en prijsstelling van andere leveranciers.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.10 werkproces: Berekent tarieven		
Omschrijving	De dierenhouder hokdieren berekent indien van toepassing de kostprijs. Hij berekent op basis van de winstmarge en de kostprijs het tarief.	
Gewenst resultaat	Een realistische verkoopprijs die past bij de bedrijfsformule.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Berekent de marge 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij berekent verkoopprijs uitgaande van de kosten/kostprijs en de gewenste winstmarge.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen 	Hij bepaalt de invloed van een te hoge of te lage verkoopprijs/tarief op het ondernemingsresultaat.

2.5 Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de “klant” richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
1.1	Voert dieren	x										x	x								x					
1.2	Verzorgt en hanteert dieren	x					x					x	x								x		x			
1.3	Monitort dieren	x				x					x	x		x												
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x									x	x							x	x					
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze	x									x	x	x					x			x					

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen. Hij bepaalt het voerschema en ook welke voedselsoorten en –kwaliteit worden gebruikt. Hij zorgt voor de juiste werking van voerapparatuur en watervoorziening.	
Gewenst resultaat	De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd. Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bedrijfsprocedures • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur • Kennis van plannen • Kennis van wetten m.b.t. dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en veiligheid 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij neemt beslissingen m.b.t. het meest geschikte voer in de juiste hoeveelheid en de juiste waterhoeveelheid voor het dier, zodat het dier een voedingsconditie en vochtbalans heeft, die de gezondheid ten goede komt.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn. Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen en in optimale voedingsconditie zijn.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none"> • Werken conform veiligheidsvoorschriften • Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	Hij volgt bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn, zodat voedsel- en watervoorziening volgens instructie en wettelijke richtlijnen verlopen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij kiest geschikte materialen en middelen ten behoeve van de voedsel en watervoorziening van de dieren en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
	<ul style="list-style-type: none">• Materialen en middelen doelmatig gebruiken	gaat daar effectief en efficiënt mee om, zodat de materialen en middelen lang meegaan en de voedselvoorzieningsprocessen optimaal verlopen.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

Omschrijving	De dierenhouder graasdieren draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij bepaalt welke verzorgingswerkzaamheden nodig zijn en hij zorgt ervoor dat deze worden uitgevoerd. Hij controleert de conditie van de dieren en signaleert afwijkingen en ziekten. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt. In voorkomende gevallen hanteert hij dieren, verplaatst dieren, stimuleert hij gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag. Hij voorkomt stress bij de dieren. Bij bijzonderheden schakelt hij een deskundige in en assisteert deze.	
Gewenst resultaat	De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag. Exterieur ziet er verzorgd uit. De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze behandeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van bedrijfsprocedures• Kennis van de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn• Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid• Kennis van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Kennis van specifieke verzorgingsbehoeften van dieren• Kennis van stressverlagende factoren voor het dier• Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none">• Beslissingen nemen• Afgewogen risico's nemen	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none">• Ethisch handelen	Bij de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren handelt hij in lijn met de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname; ook signaleert hij mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit en assisteert

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

		<p>deskundigen bij specialistische (be)handelingen, zodat dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie.</p> <p>Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Materialen en middelen doelmatig gebruiken	<p>Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de middelen lang meegaan, de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.</p>
	<p>Met druk en tegenslag omgaan</p> <ul style="list-style-type: none">• Effectief blijven presteren onder druk	<p>Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.</p>
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij volgt bij het verzorgen en hanteren van dieren bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen, zodat gezondheid en welzijn van de dieren volgens instructie en wettelijke richtlijnen bewaakt worden.</p>

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens over de voer- en watervoorziening en gezondheid en welzijn van dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens en indien nodig rapporteert hij hierover aan derden. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het specifieke gedrag van dieren • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij overlegt tijdig met medewerkers, wijst anderen actief op informatie die voor hen handig zou kunnen zijn en raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname, conditie van dieren en mogelijke risico's op epedimieën, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd. In geval van afwijkingen reageert hij alert en doeltreffend op basis van zijn vaktechnisch inzicht.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert gegevens over voer en watervoorziening en gezondheid en welzijn van de dieren accuraat en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
		volledig zodat actuele informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Verbanden leggen 	Hij analyseert relevante gegevens over de voer- en watervoorziening, voer- en wateropname en de verzorging grondig en trekt logische conclusies uit de beschikbare informatie waarbij hij rekening houdt met de onderlinge samenhang tussen de verschillende gegevens zodat indien noodzakelijk onmiddellijk actie kan worden ondernomen bij afwijkende gegevens.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren zorgt voor een hygiënische omgeving binnen het bedrijf. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Ook zorgt hij voor persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van hygiënische maatregelen • Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan medewerkers, externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken 	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen toe.</p>

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren realiseert een representatieve en veilige werkomgeving. Hij richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert hiertoe ruimten, materialen, apparatuur en vervoermiddelen. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt hij het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van inrichting en uitrusting van stallen en/of vervoermiddelen • Kennis van materialen voor inrichting leefruimten • Kennis van methoden om (groepen) dieren te stallen, vast te zetten en te vervoeren • Kennis van planningen • Kennis van wetten m.b.t. dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en veiligheid • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij neemt verantwoorde beslissingen over de meest geschikte verblijfplaats, het meest geschikte vervoermiddel en het onderhoudt voor leefruimten voor de dieren, zodat de dieren onder optimale condities vervoerd en gestald worden, evt. in een met ketenpartners overeengekomen omgeving.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze bruikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij is goed op de hoogte van de mogelijkheden van materialen voor het inrichten van de leefruimten en kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier de juiste materialen en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze

		middelen zodat de stallen en transportwagens meest optimaal worden ingericht en lang mee gaan.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none">• Activiteiten plannen• Tijd indelen• Mensen en middelen organiseren	Hij plant de werkzaamheden rondom stalling en vervoer, inclusief een tijdsindeling en de inzet van mensen en middelen zodanig dat de stallings- en vervoersprocessen effectief en efficiënt afgewikkeld kunnen worden.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij richt leefruimten voor dieren in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning																				
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product	x					x				x	x		x							
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein	x	x			x						x	x								

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
Omschrijving	<p>De dierenhouder graasdieren draagt zorgt voor het dier(jijk) product. Hij organiseert en bewaakt productiecondities. Hiertoe stelt hij een fokprogramma op, stelt de fokdoelen vast en bepaalt welke ouderdieren moeten worden gecombineerd. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij vruchtbaarheidsbehandelingen en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig.</p> <p>Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).</p>	
Gewenst resultaat	<p>Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd. De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteproces verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt inzake bestaande én gewenste eigenschappen van dieren • Kennis van fokmethoden • Kennis van fokwaardecijfers • Kennis van geboorteproces en veel voorkomende problemen rondom geboorte • Kennis van genetische eigenschappen bij dieren • Kennis van kwaliteitseisen in geboortebegeleiding en nazorg • Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte • Kennis van vruchtbaarheidsaspecten • Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen bij geboorte en nazorg • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor 	<p>Beslissen en activiteiten initiëren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	<p>Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig deskundige hulp inroept, zodat dracht en geboorte zonder onnodige risico's verlopen.</p>
	<p>Ethisch en integer handelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	<p>Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces in lijn met de binnen de beroepsgroep en maatschappij geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.</p>
	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	<p>Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren.</p>

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product

<p>vruchtbaarheidsbepaling en voortplantingsbegeleiding</p> <ul style="list-style-type: none">• Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces		Hij begeleidt en ondersteunt, de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt. het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.
	<p>Analyseren</p> <ul style="list-style-type: none">• Conclusies trekken	Hij trekt op basis van het fokplan en beschikbare gegevens over de conditie van de dieren conclusies over welke ouderdieren gecombineerd moeten worden, zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren met een geschikt en gezond moederdier.
	<p>Formuleren en rapporteren</p> <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij registreert accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		
Omschrijving	<p>De dierenhouder graasdieren draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein. Hij maakt een planning voor het graslandgebruik, de teelt van voedergewassen voor voederwinning en verzorgt het onderhoud van het grasland.</p> <p>Hij kiest de middelen en materialen voor (gras)landonderhoud en voederwinning, zaait, maait en bewerkt het gras en de overige voedergewassen om het vervolgens te verzamelen en te conserveren ten behoeve van de voederwinning. Bij begrazing van natuurgebieden en beheersgebieden voert hij werkzaamheden uit afhankelijk van de situatie ter plaatse. Hij maakt in voorkomende gevallen een planning voor de teelt van voedergewassen en de voederwinning. Hij begeleidt de werkzaamheden rond de voederwinning die uitgevoerd worden door derden (loonwerk).</p>	
Gewenst resultaat	<p>Voldoende voedselvoorraad of geoogst product van vereiste kwaliteit.</p> <p>Grasland is goed begaanbaar en in goede conditie.</p> <p>Werkzaamheden rondom begrazing van natuurgebieden of agrarisch natuurbeheer zijn volgens plan uitgevoerd.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over de teelt en oogst van voedergewassen • Kennis van apparatuur en machines voor gras en voederwinning • Kennis van bedrijfsprocedures • Kennis van eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu • Kennis van voedergewassen • Materialen en middelen zorgvuldig hanteren en onderhouden • Inschatten van de benodigde wintervoorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- of verkoop 	<p>Beslissen en activiteiten initiëren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig externe deskundigen inzet, zodat er voldoende geoogst product is en het grasland in goed conditie is.
	<p>Aansturen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft aan derden duidelijk aan wat er verwacht wordt ten aanzien van de werkzaamheden rond voederwinning en/of begrazingsterrein, en corrigeert de werkuitvoering indien nodig zodat het geoogste product en/of begrazingsterrein aan de gewenste kwaliteit voldoet.
	<p>Samenwerken en overleggen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Afstemmen 	Hij bespreekt met zijn medewerkers de planning voor de voederwinning en het graslandgebruik en raadpleegt tijdig deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat de werkzaamheden zijn afgestemd.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	<p>Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht welke werkzaamheden er verricht moeten worden voor de verzorging, inzaaien, oogst en opslag van het gewas, rekening houdend met de gewenste kwaliteit van het gewas, analyserapporten en weersomstandigheden, zodat er tijdig voldoende geoogst product van de juiste kwaliteit beschikbaar is.</p> <p>Hij maakt op basis van zijn vaktechnisch inzicht een planning voor het gebruik van het grasland/de begrazing en bepaalt welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden, zodat het grasland/begrazingsterrein in optimale conditie kan worden gehouden.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	<p>Hij kiest afhankelijk van de staat van het grasland/begrazingsterrein en de gewenste bewerking de materialen en middelen waarbij hij rekening houdt met de eigenschappen hiervan en gaat zorgvuldig en netjes met de gebruikte materialen en middelen om, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op zodat het grasland/het begrazingsterrein en de machines in goede conditie blijven en het geoogste product van de vereiste kwaliteit is.</p>

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)

Proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
3.1	Plant en verdeelt werkzaamheden		x			x												x			
3.2	Stuurt medewerkers aan		x			x															
3.3	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden										x	x						x			
3.4	Zorgt voor informatie naar medewerkers					x				x											
3.5	Bepaalt personeelsbehoefte					x						x									

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.1 werkproces: Plant en verdeelt werkzaamheden		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren maakt een planning voor de inzet van de medewerkers, indien van toepassing overlegt hij deze met zijn leidinggevende. Hij kent de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe aan de medewerker(s).	
Gewenst resultaat	Een reële planning. De werkzaamheden zijn verdeeld en afgestemd op de medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de organisatie 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Taken delegeren • Anderen bevoegdheden en verantwoordelijkheden geven 	Hij wijst taken en werkzaamheden en de daarbij behorende bevoegdheden toe aan medewerkers rekening houdend met een evenwichtige verdeling van de werkbelasting.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt de ondernemer over een evenwichtige verdeling van taken over de betrokken medewerkers zodat de werkzaamheden worden.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij bepaalt welke werkzaamheden wanneer uitgevoerd moeten worden en hoeveel medewerkers en middelen hiervoor nodig zijn en stelt op basis van deze informatie planningen en werkroosters op zodat er een reële planning ontstaat.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.2 werkproces: Stuurt medewerkers aan		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren informeert en instrueert de medewerker(s) over de te verrichten taken, prioriteiten, productiviteitsnormen, kwaliteitsnormen, te behalen resultaten. Hij ziet erop toe dat de medewerker(s) de werkzaamheden uitvoeren volgens procedures, werkinstructies. Hij stuurt indien van toepassing in overleg medewerker(s) bij.	
Gewenst resultaat	De medewerkers weten wat ze moeten doen. De werkzaamheden verlopen efficiënt en effectief. De uitvoering wordt tijdig bijgestuurd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Voert functionerings- en coachingsgesprekken 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Richting geven • Instructies en aanwijzingen geven • Functioneren van mensen controleren 	Hij geeft medewerkers duidelijke informatie en instructie over de uit te voeren werkzaamheden, de prioriteiten, productiviteits- , kwaliteitsnormen en de te behalen resultaten waarbij hij geduldig aangeeft wat er van eenieder wordt verwacht en welke rol hij zelf hierin heeft en controleert of medewerkers functioneren volgens de gemaakte afspraken, procedures en werkinstructies, zodat medewerkers weten wat ze moeten doen.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende/externe deskundige over de wijze waarop hij zijn medewerkers aanstuurt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.3 werkproces: Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren bewaakt de uitvoering van de werkzaamheden en grijpt in bij afwijkingen. Hij signaleert knelpunten in de werkuitvoering en rapporteert en/of administreert het verloop van de werkzaamheden. Hij fungeert als aanspreekpunt bij problemen en vragen.	
Gewenst resultaat	De werkzaamheden verlopen volgens planning.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Kennis van gebruik van registratiesystemen 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij rapporteert de voortgang van de werkzaamheden nauwkeurig en volledig aan de ondernemer zodat betrokkenen op de hoogte zijn.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen 	Hij beantwoordt vragen over de werkuitvoering adequaat en geeft advies aan medewerkers bij problemen in de werkuitvoering zodat de werkzaamheden volgens planning kunnen blijven verlopen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Tijd indelen • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt de voortgang en de uitvoering van de werkzaamheden, houdt de tijd in de gaten en onderneemt actie om de voortgang te garanderen zodat de planning gehaald wordt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.4 werkproces: Zorgt voor informatie naar medewerkers		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren organiseert periodiek werkoverleg met de medewerker(s) om bedrijfsgerelateerde en werkgerelateerde zaken te bespreken. Hij legt de afspraken vast en bewaakt de naleving van deze afspraken.	
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte van zaken die relevant zijn voor hun eigen functioneren en het functioneren van het bedrijf. Een gestructureerd werkoverleg.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Informeert en stimuleert medewerkers 	Presenteren <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk uitleggen en toelichten • Kernachtig communiceren • Op de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen 	Hij legt de informatie kort, duidelijk en helder uit, licht de informatie toe en beantwoordt vragen waarbij hij de communicatie afstemt op de medewerkers zodat de informatie gestructureerd en helder is.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij informeert de medewerkers over bedrijfs- en werkgerelateerde zaken, bespreekt plannen binnen het team en stimuleert medewerkers hun meningen, ideeën, standpunten in te brengen in te brengen en de werkzaamheden mee te evalueren waarbij hij ruimte geeft aan iedereen.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.5 werkproces: Bepaalt personeelsbehoefte		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren stelt in overleg met zijn leidinggevende de behoefte aan personeel vast. Hij gaat na aan welk eisen medewerkers moeten voldoen. Hij maakt op basis van een afweging tussen de kosten en de baten van het in dienst nemen van personeel. Hij participeert in het werven van kandidaten voor de betreffende functie of is betrokken bij het uitbesteden ervan. Hij voert (mede) een sollicitatiegesprek en selecteert (mede) een medewerker.	
Gewenst resultaat	Er is vastgesteld hoeveel personeel er nodig is. Overzicht van kosten en baten van het in dienst nemen van personeel. Aannee van geschikte medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen van personeelsbeleid • Kennis van de organisatie • Opstellen van een kosten-batenanalyse 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Hij overlegt indien van toepassing met zijn leidinggevende over de te verwachte behoefte aan personeel zodat de personeelsvraag voor de organisatie helder is.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vakdeskundigheid de eisen waaraan toekomstige medewerkers moeten voldoen en ondersteunt zijn leidinggevende bij het werven van personeel en neemt deel aan de sollicitatiegesprekken.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbewust handelen 	Hij weegt de kosten van het aannemen van personeel en het uitbreiden van het personeelsbestand af tegen de baten die dit oplevert voor de organisatie op korte, middellange en lange termijn en verwerkt dit in een voorstel voor zijn leidinggevende.

Kerntaak 4 Onderneemt

Proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 4 Onderneemt		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
4.1	Bepaalt vestigingsplaats	x											x					x								
4.2	Onderzoekt ondernemingsvorm					x							x							x					x	
4.3	Innoveert de onderneming	x				x							x												x	x
4.4	Analyseert de financiële situatie					x							x					x								x
4.5	Stelt marketingplan op	x				x																			x	x
4.6	Verzorgt financiële administratie										x	x						x								
4.7	Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo										x			x					x	x						
4.8	Profileert en promoot de onderneming											x													x	
4.9	Beheert voorraad	x				x												x							x	

Detaillering proces-competentie-matrix Dierenhouder graasdieren

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.1 werkproces: Bepaalt vestigingsplaats		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren onderzoekt wat de meest geschikte vestigingsplaats is. Hij weegt de mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af en kiest in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige een vestigingsplaats. Hij regelt juridische, financiële en organisatorische aspecten voor het huren of kopen.	
Gewenst resultaat	Een geschikte vestigingsplaats.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van wet- en regelgeving 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Op eigen initiatief handelen 	Hij maakt een weloverwogen keuze voor een vestigingsplaats die voor de onderneming de meeste kansen biedt en stelt zich op de hoogte van de juridische, financiële en organisatorische aspecten van kopen of huren zodat hij zijn bedrijf kan vestigen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Mensen en middelen organiseren 	Hij zorgt ervoor dat alle middelen beschikbaar zijn om een koop dan wel huurcontact te tekenen.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare informatie over de verschillende vestigingsplaatsen grondig en weegt de voor- en nadelen van de verschillende vestigingsplaatsen goed tegen elkaar af zodat hij een weloverwogen keuze kan maken.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.2 werkproces: Onderzoekt ondernemingsvorm**

Omschrijving	De dierenhouder graasdieren onderzoekt in overleg met de ondernemer/externe deskundige de meest geschikte ondernemingsvorm. Hierbij weegt hij mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af. Hij voert de administratieve handelingen uit om een onderneming te starten.	
Gewenst resultaat	De ondernemingsvorm past bij de uitgangspunten en mogelijkheden van de onderneming. De onderneming is opgestart.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van de markt• Kennis van de ontwikkelingen in de sector• Kennis van wet- en regelgeving	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none">• Anderen raadplegen en betrekken	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte ondernemersvorm waarbij hij uitgaat van de gemaakte analyse zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij combineert verschillende soorten gegevens en bronnen en komt na analyse van deze gegevens en rekening houdend met voor- en nadelen en de mogelijkheden en beperkingen van de verschillende alternatieven, tot meest geschikte ondernemersvorm zodat een passende ondernemersvorm gekozen is.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none">• Kansen en mogelijkheden benutten	Hij benut de keuze voor een ondernemingsvorm om de onderneming te versterken.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij past de wettelijke richtlijnen voor het opstarten van een onderneming toe afgestemd op de gekozen ondernemingsvorm zodat de onderneming succesvol kan worden opgestart.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.3 werkproces: Innoveert de onderneming		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren blikt regelmatig en systematisch terug op de resultaten van de onderneming en de manier waarop het beleid en de plannen zijn uitgevoerd. Hij signaleert ontwikkelingen en verbetermogelijkheden voor de onderneming. In overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige bepaalt en stelt hij verbeteracties voor. Hij stelt zijn leidinggevende/externe deskundige investeringen in nieuwe productiemethoden/ producten/diensten voor.	
Gewenst resultaat	Hij heeft zicht op hoe hij met zijn onderneming verder wil gaan en sluit met de onderneming aan op de ontwikkelingen in de markt.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in mogelijkheden voor verbreding van het bedrijf(multifunctionele landbouw) Kennis en toepassen van zorgsystemen Kennis van de ontwikkelingen in de sector Kennis van de organisatie Kennis van productieproces Spreekt met potentiële leveranciers en afnemers Inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt weloverwogen risico's in de voorstellen voor verbeteracties, investeringen, nieuwe productiemethoden of producten ten aanzien van de invoering van deze voorstellen
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de gesignaleerde ontwikkelingen, de evaluatie van de organisatie en gesignaleerde mogelijkheden zodat hij gedegen verbeteracties kan formuleren.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> Informatie genereren uit gegevens Conclusies trekken 	Hij analyseert beschikbare gegevens over resultaten van de onderneming, de uitvoering van het beleid en de plannen grondig en maakt op basis hiervan rationele inschattingen over de gevolgen voor de organisatie zodat hij zijn conclusies kan omzetten in verbeteracties.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij oriënteert zich op ontwikkelingen en innovaties in de branche en koppelt dit aan kansen en bedreigingen voor de organisatie zodat de organisatie is toegerust voor de toekomst.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen Inzicht tonen in de dynamiek van de organisatie 	Hij bekijkt de mogelijkheden van verbetervoorstellen voor de onderneming en stemt ze af op het bedrijfsbeleid, waarbij hij rekening houdt met financiële en organisatorische aspecten.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.4 werkproces: Analyseert de financiële situatie		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren analyseert periodiek de financiële informatie en controleert en bewaakt budgetten. Hij past in overleg zijn leidinggevende/externe deskundige begrotingen aan.	
Gewenst resultaat	Conclusies zijn getrokken uit de beschikbare financiële informatie.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen wet- en regelgeving • Kennis van financiën • Inschatten van financieel resultaat 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij overlegt met zijn leidinggevende/externe deskundige of de conclusies uit de analyse van de financiële informatie aanleiding geven tot het aanpassen van de budgetten.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare cijfermatige financiële gegevens grondig, combineert de verschillende soorten gegevens en maakt op basis van deze beschikbare informatie een reële inschatting over de financiële aspecten van de onderneming zodat er zicht is op de financiële informatie.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt op basis van de verkoop/omzet de realisering van de ondernemersdoelstellingen en past indien nodig de budgetten aan.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij signaleert de kritische succesfactoren voor de verkoop/omzet op basis van de cijfers en gaat na hoe overschrijding van de begroting en budgetten voorkomen kan worden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.5 werkproces: Stelt marketingplan op		
Omschrijving	De dierenhoude graasdieren beschrijft in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige de marketingmix door de gemaakte keuzes weer te geven. Hij stemt de marketinginstrumenten op elkaar af en wijzigt deze wanneer ze niet bij elkaar aansluiten.	
Gewenst resultaat	Het marketingplan maakt deel uit van het ondernemersplan en past bij de bedrijfsformule van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt risico's af en maakt op basis van de ondernemingsdoelstellingen en -activiteiten een weloverwogen keuze ten aanzien van het marketingplan zodat het plan past bij de onderneming.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte marketingmix waarbij hij uitgaat van de ondernemersdoelstellingen zodat hij een gedegen plan kan opstellen.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen • Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij toont inzicht in de eigen concurrentiepositie, de marktwerking en –ontwikkelingen en ziet op basis daarvan kansen, die door de inzet van marketinginstrumenten benut worden.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij bekijkt de mogelijkheden om bij de inzet van marketinginstrumenten kosten te reduceren en/of maximaal financieel effect te sorteren.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.6 werkproces: Verzorgt financiële administratie**

Omschrijving	De dierenhouder graasdieren stelt (samen met de administrateur) een jaarrekening op en controleert en bewaakt de financiële administratie. Hij houdt de financiële administratie bij en archiveert financiële gegevens of besteedt dit uit. Hij stelt indien van toepassing nota's op voor geleverde producten of diensten en controleert en verwerkt inkoopnota's. Hij betaalt indien van toepassing facturen op tijd en verzorgt de salarisadministratie en levert financiële gegevens op tijd aan bij relevante partijen.	
Gewenst resultaat	De financiële administratie geeft zicht op de financiële situatie van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van financiële aspecten van de organisatie• Kennis van wet- en regelgeving• Stelt nota's op• Controleert nota's	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij registreert de financiële gegevens accuraat.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij past bij het uitvoeren van de administratie de juiste methoden en technieken toe zodat de bedrijfsadministratie klopt.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none">• Voortgang bewaken	Hij bewaakt de financiële situatie door de administratie goed uit te (laten) voeren.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.7 werkproces: Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo**

Omschrijving	De dierenhouder graasdieren stelt in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige het beleid op het gebied van kwaliteit, arbo, milieu en veiligheid vast. Hij selecteert voor het eigen bedrijf passende zorgsystemen. Hij houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving, de voorschriften uit zorgsystemen en het bedrijfsbeleid. Hij werkt de zorgsystemen uit in concrete procedures of werkinstructies. Hij bewaakt of er gewerkt wordt volgens deze procedures en werkinstructies. Waar nodig past hij in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige procedures en werkinstructies aan.	
Gewenst resultaat	Het beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, arbo, en milieu is vastgesteld. De zorgsystemen zijn actueel en passend bij het beleid en er wordt gewerkt volgens deze zorgsystemen. Signalen voor verbetering van het zorgsysteem worden vertaald in verbetervoorstellen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis en toepassen van kwaliteitsmanagement• Kennis en toepassen van zorgsystemen• Vaardig in het duidelijk op papier zetten van werkzaamheden, planningen en instructies	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren• Structuur aanbrengen	Hij stelt procedures en werkinstructies nauwkeurig en gestructureerd op, zodat ze correct en begrijpelijk zijn voor de medewerkers.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij gebruikt benodigde gegevens voor het selecteren van zorgsystemen en voor het opstellen en aanpassen van procedures en werkinstructies, houdt daarbij het grote geheel en de actualiteit in de gaten, bepaalt welke zorgsystemen, procedures en werkinstructies gewenst zijn en combineert ze tot een geheel, zodat een evenwichtig en actueel systeem beschikbaar is.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteits- en productiviteitsnormen formuleren• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij formuleert in het beleid hoge kwaliteits- en productiviteitsnormen waarbij hij deze vergelijkt met de normen en criteria zoals deze moeten gelden voor het gekozen zorgsysteem. Tevens bewaakt hij of er gewerkt wordt volgens de voor de organisatie geldende zorgsystemen.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij werkt bij het opstellen van het kwaliteitsbeleid en het selecteren van zorgsystemen volgens de (wettelijke) richtlijnen en voorgeschreven procedures van de gekozen zorgsystemen.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.8 werkproces: Profileert en promoot de onderneming		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren maakt in overleg met van zijn leidinggevende/externe deskundige een promotieplan voor naamsbekendheid en zet marketing en pr-instrumenten in.	
Gewenst resultaat	Potentiële klanten dan wel de omgeving hebben een positief beeld van de organisatie en het producten- en dienstenaanbod.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Effectief netwerken • Kennis van de markt • Vaardig in het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij maakt op basis van de doelstellingen van de onderneming en passend bij de uitstraling van het bedrijf een promotieplan en zet op basis van dit plan en rekeninghoudend met de financiële situatie van de onderneming, het promotieplan en de financiële situatie marketing en pr-instrumenten in.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • Uitbouwen van de commerciële positie van de organisatie 	Hij gebruikt de invloed van promotie om (potentiële) klanten te beïnvloeden en/of aan zich te binden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.9 werkproces: Beheert voorraad		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren controleert de voorraad kwalitatief en kwantitatief en registreert de voorraad. Hij bepaalt welke producten en/of diensten moeten worden ingekocht en stelt het inkoopbudget en het inkoopvolume vast. Hij vraagt offertes op voor de gewenste producten en maakt een keuze uit de inkoopkanalen en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over inkooprijzen, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden. Hij bestelt de producten tijdig. Hij voert indien van toepassing de inkoop en het beheer van de voorraad uit in nauw overleg met zijn leidinggevende.	
Gewenst resultaat	De producten zijn tijdig ingekocht tegen gunstige voorwaarden. De voorraad is op peil. De voorraadgegevens zijn bekend en geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Inzicht in logistieke processen • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis en toepassen van voorraadbeheer • Kennis van de keten 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt de voor- en nadelen van de verschillende leveranciers tegen elkaar af en kiest op basis daarvan de producten/diensten die worden ingekocht, welke leverancier en welk inkoopkanaal.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende over het beschikbare inkoopbudget, het gewenste inkoopvolume en de voor de onderneming geschikte producten, diensten, inkoopkanalen en leveranciers.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Doelen en prioriteiten stellen • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij stelt de hoeveelheid producten/diensten die hij nodig heeft vast en koopt deze producten tijdig in om de voorraad op peil te houden.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen 	Hij gebruikt bij de keuze van en in de onderhandelingen met leveranciers kennis over de markt, concurrenten en prijsstelling van andere leveranciers.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.10 werkproces: Berekent tarieven		
Omschrijving	De dierenhouder graasdieren berekent indien van toepassing de kostprijs. Hij berekent op basis van de winstmarge en de kostprijs het tarief.	
Gewenst resultaat	Een realistische verkoopprijs die past bij de bedrijfsformule.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Berekent de marge 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij berekent verkoopprijs uitgaande van de kosten/kostprijs en de gewenste winstmarge.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen 	Hij bepaalt de invloed van een te hoge of te lage verkoopprijs/tarief op het ondernemingsresultaat.

2.6 Melkveehouder

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

Proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
1.1	Voert dieren	x									x	x								x						
1.2	Verzorgt en hanteert dieren	x					x				x	x								x		x				
1.3	Monitort dieren	x				x				x	x		x													
1.4	Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		x								x	x							x	x						
1.5	Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze	x									x	x	x					x		x						

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.1 werkproces: Voert dieren		
Omschrijving	De melkveehouder draagt volgens een afgestemd voerschema zorg voor de voer- en watervoorziening voor de dieren. Hij beweidt of voert de dieren en bedient daarbij in voorkomende gevallen de voerapparatuur, controleert de voer- en vochtopname en neemt maatregelen bij afwijkingen. De melkveehouder bepaalt het voerschema en ook welke voedselsoorten en –kwaliteit worden gebruikt. Hij zorgt voor de juiste werking van voerapparatuur en watervoorziening.	
Gewenst resultaat	De dieren krijgen de juiste hoeveelheid water en voer van de gewenste kwaliteit op de juiste tijd. Afwijkingen worden tijdig opgemerkt en hersteld dan wel gemeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bedrijfsprocedures • Kennis van biologische en scheikundige aspecten rondom voeren en voer • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de specifieke voerbehoefte van het dier • Kennis van de werking van voerapparatuur • Kennis van planningen • Kennis van wetten m.b.t. dierenwelzijn, arbeidsomstandigheden en veiligheid 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij neemt beslissingen m.b.t. het meest geschikte voer in de juiste hoeveelheid en de juiste waterhoeveelheid voor het dier, zodat het dier een voedingsconditie en vochtbalans heeft, die de gezondheid ten goede komt.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn. Hij controleert de voer- en wateropname en bepaalt in hoeverre en welke specifieke maatregelen genomen moeten worden rekening houdend met verschillen in voeradvies, conditie en productiestadium, zodat de dieren voldoende voer en water krijgen en in optimale voedingsconditie zijn.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken 	Hij kiest geschikte materialen en middelen ten behoeve van de voedsel en watervoorziening van de dieren en gaat daar effectief en efficiënt mee om, zodat de materialen en middelen lang meegaan en de voedselvoorzieningsprocessen optimaal verlopen.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.1 werkproces: Voert dieren**

	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij volgt bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen en principes van dierenwelzijn, zodat voedsel- en watervoorziening volgens instructie en wettelijke richtlijnen verlopen.</p>
--	---	---

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

Omschrijving	De melkveehouder draagt zorg voor gezondheid en welzijn van de dieren. Hij bepaalt welke verzorgingswerkzaamheden nodig zijn en hij zorgt ervoor dat deze worden uitgevoerd. Hij controleert de conditie van de dieren en signaleert afwijkingen en ziekten. Hij schat in welke dieren op welk moment welke verzorging nodig hebben. Hij verzorgt het exterieur van dieren en voert verzorgingswerkzaamheden uit ten behoeve van de conditie van de dieren waarbij hij de preventieve en curatieve gezondheidszorg ondersteunt. In voorkomende gevallen hanteert hij dieren, verplaatst dieren, stimuleert hij gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag. Hij voorkomt stress bij de dieren. Bij bijzonderheden schakelt hij een deskundige in en assisteert deze.	
Gewenst resultaat	De dieren zijn in gewenste conditie en vertonen natuurlijk gedrag. Exterieur ziet er verzorgd uit. De dieren worden op ethisch verantwoorde wijze behandeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van bedrijfsprocedures• Kennis van de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn• Kennis van de kwaliteitseisen in de keten en de verantwoordelijkheden bij voedselveiligheid en diergezondheid• Kennis van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Kennis van specifieke verzorgingsbehoeften van dieren• Kennis van stressverlagende factoren voor het dier• Vaardigheid in het benaderen van het dier, leiden van het dier en verplaatsen van het dier• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren• Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none">• Beslissingen nemen• Afgewogen risico's nemen	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none">• Ethisch handelen	Bij de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren handelt hij in lijn met de geldende ethische maatstaven voor dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname; ook signaleert hij mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht het moment en de aard van de verzorging die de dieren nodig hebben, voert deze verzorgingswerkzaamheden op vaardige wijze uit waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning verricht, voert preventieve en curatieve gezondheidszorg uit en assisteert

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.2 werkproces: Verzorgt en hanteert dieren

		<p>deskundigen bij specialistische (be)handelingen, zodat dit ten goede komt aan de gezondheid en welzijn van de dieren in relatie tot de gewenste conditie.</p> <p>Daarnaast hanteert en verplaatst hij dieren correct, stimuleert gewenst gedrag en corrigeert ongewenst gedrag bij dieren.</p>
	<p>Materialen en middelen inzetten</p> <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Materialen en middelen doelmatig gebruiken	<p>Hij kiest de juiste materialen en middelen voor de verzorging en hantering van de dieren en gebruikt deze verantwoord en effectief zodat de middelen lang meegaan, de werkzaamheden vlot en veilig verlopen en er niet onnodig stress bij de dieren optreedt.</p>
	<p>Met druk en tegenslag omgaan</p> <ul style="list-style-type: none">• Effectief blijven presteren onder druk	<p>Hij blijft indien dieren gedood moeten worden gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden, zodat het doden van dieren op verantwoorde wijze gebeurt.</p>
	<p>Instructies en procedures opvolgen</p> <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	<p>Hij volgt bij het verzorgen en hanteren van dieren bedrijfsprocedures en veiligheidsvoorschriften op, met inachtneming van wettelijke richtlijnen, zodat gezondheid en welzijn van de dieren volgens instructie en wettelijke richtlijnen bewaakt worden.</p>

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.3 werkproces: Monitort dieren		
Omschrijving	De melkveehouder monitort de dieren waarbij hij de conditie van de (groepen) dieren controleert en afwijkingen en ziekten signaleert. Hij registreert gegevens over de voer- en watervoorziening en gezondheid en welzijn van dieren. Hij interpreteert de geregistreerde gegevens en indien nodig rapporteert hij hierover aan derden. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen. Hij raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Eventuele aanwezige afwijkingen en/of ziekten zijn in een vroeg stadium geconstateerd. Er is alert en doeltreffend gereageerd op gesignaleerde afwijkingen. De gegevens zijn geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het specifieke gedrag van dieren • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt beslissingen en hakt knopen door m.b.t. gezondheid en welzijn van de dieren, waarbij hij weloverwogen risico's neemt, zodat gezondheid en welzijn van de dieren optimaal gewaarborgd zijn.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij overlegt tijdig met medewerkers, wijst anderen actief op informatie die voor hen handig zou kunnen zijn en raadpleegt indien nodig deskundigen over gesignaleerde afwijkingen, zodat er actuele en accurate informatie beschikbaar is over de algehele conditie van de dieren en duidelijk is welke maatregelen eventueel genomen dienen te worden.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert gegevens over voer en watervoorziening en gezondheid en welzijn van de dieren accuraat en volledig zodat actuele informatie over de verschillende bedrijfsprocessen beschikbaar is.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken • Verbanden leggen 	Hij analyseert relevante gegevens over de voer- en watervoorziening, voer- en wateropname en de verzorging grondig en trekt logische conclusies uit de beschikbare informatie waarbij hij rekening houdt met de onderlinge samenhang tussen de verschillende

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving

1.3 werkproces: Monitort dieren

		gegevens zodat indien noodzakelijk onmiddellijk actie kan worden ondernomen bij afwijkende gegevens.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij signaleert op basis van vaktechnisch inzicht tijdig verschillen in gedrag, exterieur, voer- en wateropname, conditie van dieren en mogelijke risico's op epidemieën, zodat aanwezige afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium zijn geconstateerd.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
Omschrijving	De melkveehouder zorgt voor een hygiënische omgeving binnen het bedrijf. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Ook zorgt hij voor persoonlijke hygiëne. Hij verwijdert mest- en/of afvalstoffen. In voorkomende gevallen neemt hij extra hygiënische maatregelen ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten en instrueert hij relevante betrokkenen over het hygiëneplan c.q. hygiëneprotocol.	
Gewenst resultaat	Hygiënische ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen. Relevante betrokkenen zijn geïnstrueerd over de hygiënevoorschriften. (Verspreiding van) ziekten worden voorkomen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van hygiënische maatregelen • Kennis en toepassen van reinigings- en ontsmettingsmiddelen en -methoden • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Kennis van wettelijke voorschriften rondom welzijn, gezondheid en hygiëne 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan medewerkers, externen en bezoekers van het bedrijf, zodat de hygiëne gehandhaafd blijft en in voorkomende gevallen verspreiding van ziekte wordt voorkomen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij signaleert op grond van vaktechnisch inzicht tijdig mogelijke risico's op epidemieën en treft passende voorzorgsmaatregelen, zodat afwijkingen en/of ziekten in een vroeg stadium geconstateerd worden en zodat het bedrijf optimaal beschermd is tegen uitbraak van ziekten. Hij houdt de verblijfsruimten voor dieren vakkundig schoon en reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen op fysiek verantwoorde wijze zodat de ruimte, apparatuur en materialen voldoen aan de gestelde eisen
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest op basis van de situatie de juiste wijze van reinigen en ontsmetten met bijbehorende middelen en gaat zorgvuldig, netjes en veilig om met de apparatuur en middelen en zorgt ervoor dat reiniging en ontsmettingsmiddelen niet oneigenlijk gebruikt kunnen worden, zodat de reiniging en ontsmetting efficiënt en effectief gebeurt.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken 	Hij reinigt en ontsmet de ruimte waarbij hij voldoet aan de op het bedrijf gestelde kwalitatieve en kwantitatieve eisen en signaleert afwijkingen tijdig zodat de ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen op orde zijn.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.4 werkproces: Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving		
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij reinigt en ontsmet de leef- en werkomgeving volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen toe.

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving		
1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze		
Omschrijving	De melkveehouder realiseert een representatieve en veilige werkomgeving. Hij richt de leefruimten in en draagt zorg voor stalling en vervoer van de dieren. Hij onderhoudt en repareert hiertoe ruimten, materialen, apparatuur en vervoermiddelen. Hij kiest het benodigde materieel en materialen en maakt de stallen en transportwagens gereed voor de dieren. In voorkomende gevallen zorgt hij voor het afzonderen en het vastzetten van dieren en regelt hij het klimaat van de leefruimten. Hij registreert gegevens over stalling en vervoer.	
Gewenst resultaat	De leefruimten zijn optimaal afgestemd op de dieren en passend bij het bedrijf.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over klimaatbeheersing • Kennis van inrichting en uitrusting van stallen en/of vervoermiddelen • Kennis van materialen voor inrichting leefruimten • Vaardigheid in het begeleiden van dieren bij stallen, vastzetten en transport • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor het stallen, vastzetten en vervoeren van (groepen) dieren 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij neemt verantwoorde beslissingen over de meest geschikte verblijfplaats, het meest geschikte vervoermiddel en het onderhoudt voor leefruimten voor de dieren, zodat de dieren onder optimale condities vervoerd en gestald worden, evt. in een met ketenpartners overeengekomen omgeving.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert accuraat gegevens over het stallen en vervoeren van dieren, zodat ze bruikbaar zijn voor anderen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	Hij richt de leefruimten voor de dieren en de werkomgeving op fysiek verantwoorde wijze in en regelt het gewenste klimaat voor de dieren waarbij hij gebruik maakt van zijn vaktechnisch inzicht. Daarnaast verricht hij vakkundig reparaties en onderhoudswerkzaamheden uit aan ruimten, materialen, apparatuur, zodat vervoer en huisvesting efficiënt verlopen, gebouwen en terreinen representatief en veilig zijn en een optimale leef- en werkomgeving is ontstaan waarbij dierenwelzijn gewaarborgd is.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	Hij is goed op de hoogte van de mogelijkheden van materialen voor het inrichten van de leefruimten en kiest afhankelijk van de situatie en de specifieke eigenschappen van het dier de juiste materialen en

Kerntaak 1 Verzorgt dieren en de leef- en werkomgeving**1.5 werkproces: Richt leef- en werkomgeving in en onderhoudt deze**

		middelen zodat de stallen en transportwagens meest optimaal worden ingericht en lang mee gaan.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none">• Activiteiten plannen• Tijd indelen• Mensen en middelen organiseren	Hij plant de werkzaamheden rondom stalling en vervoer, inclusief een tijdsindeling en de inzet van mensen en middelen zodanig dat de stallings- en vervoersprocessen effectief en efficiënt afgewikkeld kunnen worden.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij richt leefruimten voor dieren in volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past de wettelijke richtlijnen en principes voor dierenwelzijn toe.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

Proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Draagt zorg voor melkwinning	x				x	x					x	x							x	
2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product	x					x				x	x		x							
2.3	Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein	x	x			x						x	x								

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.1 werkproces: Draagt zorg voor melkwinning		
Omschrijving	De dierenhouder melkvee draagt zorg voor de melkwinning. Hij zet melkwinningsapparatuur in en een tijdschema, waarbij hij het kwaliteitsniveau van proces en product bewaakt. Hij maakt melkwinningsapparatuur en –materialen klaar voor gebruik en melkt het vee met melkwinningsapparatuur. Hij controleert de kwaliteit van de melk en de melkopslag. Hij voert de nabehandeling uit en reinigt de melkwinningsapparatuur en -ruimten.	
Gewenst resultaat	De te melken dieren hebben een optimale gezondheid ten behoeve van de melkwinning. Optimale melkopbrengst. De behandeling van de dieren verloopt op ethisch verantwoorde wijze. ~	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van bewaarcondities • Kennis van eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu • Kennis van kwaliteitseisen in voedselproductie • Kennis van melkwinning en melkwinningsapparatuur • Kennis van veel voorkomende ziekten en afwijkingen • Vaardigheid in het controleren van melkkwaliteit • Vaardigheid in melkwinning • Werken volgens eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig deskundige hulp inroept, zodat de melkwinning zonder onnodige risico's verloopt en een optimale melkopbrengst gerealiseerd wordt.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt tijdig deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen.
	Ethisch en integer handelen <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	Hij voert de melkwinning uit in lijn met de geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn, zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vaktechnische inzicht of het melkwinningsproces adequaat verloopt en welke dieren apart gemolken dienen te worden in verband met voorschriften ten aanzien van medicijngebruik, zodat er een optimale opbrengst is en er sprake is van een

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.1 werkproces: Draagt zorg voor melkwinning		
		optimale gezondheid bij de dieren in relatie tot het melken.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij maakt de melkwinningsapparatuur en –materialen klaar voor gebruik en reinigt de melkwinningsapparatuur en –ruimten, zodat de randvoorwaarden voor het melken in orde zijn en apparatuur en ruimten gereed zijn voor volgend gebruik.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken • Systematisch werken 	Hij controleert of de melkwinning en melkopslag voldoet aan de strak omschreven voorschriften en bewaakt de kwaliteit en productiviteit, zodat de randvoorwaarden voor het melken in orde zijn, de melkwinning adequaat verloopt en de melkopbrengst en de melkopslag van de gewenste kwaliteit is.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product		
Omschrijving	<p>De melkveehouder draagt zorg voor het dier(lijk) product. Hij organiseert en bewaakt productiecondities. Hiertoe stelt hij een fokprogramma op, stelt de fokdoelen vast en bepaalt welke ouderdieren moeten worden gecombineerd. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij vruchtbaarheidsbehandelingen en voortplanting. Hij bepaalt het juiste bevruchtingsmoment en creëert optimale omstandigheden voor de bevruchting. Hij controleert of de bevruchting succesvol is verlopen en controleert daarna het moederdier regelmatig.</p> <p>Hij verzorgt de drachtige dieren, bereidt de geboorte voor en begeleidt indien nodig de geboorte. Hij verzorgt het moederdier en de nakomeling(en). Hij registreert relevante gegevens omtrent vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en de nakomeling(en).</p>	
Gewenst resultaat	<p>Een levensvatbaar fokprogramma dat past bij de bedrijfsdoelstelling en planmatig is uitgevoerd. De begeleiding van het voortplantingsproces en het geboorteproces verloopt optimaal en op ethisch verantwoorde wijze.</p>	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt inzake bestaande én gewenste melkvee-eigenschappen • Kennis van fokmethoden • Kennis van geboorteproces en veel voorkomende problemen rondom geboorte • Kennis van genetische eigenschappen bij dieren • Kennis van kwaliteitseisen in geboortebegeleiding en nazorg • Kennis van specifieke verzorgingsbehoefte van dieren na de geboorte • Kennis van vruchtbaarheidsaspecten • Vaardigheid in het analyseren van vruchtbaarheidsgegevens • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen bij geboorte en nazorg • Vaardigheid in het gebruiken van hulpmiddelen voor de zorg voor gezondheid en welzijn van dieren • Inschatten van het geboortemoment bij het voortplantingsproces 	<p>Beslissen en activiteiten initiëren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	<p>Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig deskundige hulp inroept, zodat voortplanting, dracht en geboorte zonder onnodige risico's verlopen.</p>
	<p>Ethisch en integer handelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ethisch handelen 	<p>Hij begeleidt het voortplantings- en geboorteproces in lijn met de binnen de beroepsgroep en maatschappij geldende ethische maatstaven met betrekking tot dierenwelzijn en rekeninghoudend met het fokplan zodat ethisch verantwoord met de dieren wordt omgegaan.</p>
	<p>Formuleren en rapporteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	<p>Hij registreert accuraat gegevens over vruchtbaarheid, voortplanting, geboorte en medicatie in de daarvoor gebruikte systemen, zodat alle relevante informatie beschikbaar is.</p>
	<p>Vakdeskundigheid toepassen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden • Vakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen 	<p>Op basis van zijn vaktechnisch inzicht bepaalt hij het optimale dekkingstijdstip, controleert hij de dracht en assisteert hij accuraat en deskundig bij onderzoek en (be)handelingen betreffende vruchtbaarheid en</p>

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.2 werkproces: Draagt zorg voor dier(lijk) product

		voortplanting waarbij hij op verantwoorde wijze fysieke inspanning levert zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren. Hij begeleidt en ondersteunt, de geboorte en verzorgt het moederdier en nakomeling(en), zodat de geboorte goed verloopt.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij trekt op basis van het fokplan en beschikbare gegevens over de conditie van de dieren conclusies over welke ouderdieren gecombineerd moeten worden, zodat de optimale omstandigheden zijn gecreëerd om het fokplan te kunnen realiseren met een geschikt en gezond moederdier.

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie		
2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein		
Omschrijving	De melkveehouder draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein. Hij maakt een planning voor het graslandgebruik, de teelt van voedergewassen voor voederwinning en verzorgt het onderhoud van het grasland. Hij kiest de middelen en materialen voor (gras)landonderhoud en voederwinning, zaait, maait en bewerkt het gras en de overige voedergewassen om het vervolgens te verzamelen en te conserveren ten behoeve van de voederwinning. Bij begrazing van natuurgebieden en beheersgebieden voert hij werkzaamheden uit afhankelijk van de situatie ter plaatse. Hij werkt volgens wettelijke richtlijnen. Hij begeleidt de werkzaamheden rond de voederwinning die uitgevoerd worden door derden (loonwerk).	
Gewenst resultaat	Voldoende voedselvoorraad of geoogst product van vereiste kwaliteit. Grasland is goed begaanbaar en in goede conditie. Werkzaamheden rondom begrazing van natuurgebieden of agrarisch natuurbeheer zijn volgens plan uitgevoerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over de teelt en oogst van voedergewassen • Kennis van apparatuur en machines voor gras en voederwinning • Kennis van bedrijfsprocedures • Kennis van eisen rondom arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu • Kennis van voedergewassen • Materialen en middelen zorgvuldig hanteren en onderhouden • Inschatten van de benodigde wintervoorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- of verkoop 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen 	Hij handelt op eigen initiatief en neemt op het juiste moment de juiste beslissing, waarbij hij zo nodig externe deskundigen inzet, zodat er voldoende geoogst product is en het grasland in goed conditie is.
	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven 	Hij geeft aan derden duidelijk aan wat er verwacht wordt ten aanzien van de werkzaamheden rond voederwinning en/of begrazingsterrein, en corrigeert de werkuitvoering indien nodig zodat het geoogste product en/of begrazingsterrein aan de gewenste kwaliteit voldoet.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Afstemmen 	Hij bespreekt met zijn medewerkers de planning voor de voederwinning en het graslandgebruik en raadpleegt tijdig deskundigen bij gesignaleerde afwijkingen, zodat de werkzaamheden zijn afgestemd.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van vaktechnisch inzicht welke werkzaamheden er verricht moeten worden voor de verzorging, inzaaien, oogst en opslag van het gewas, rekening houdend met de gewenste kwaliteit van het gewas, analyserapporten en weersomstandigheden,

Kerntaak 2 Draagt zorg voor productie

2.3 werkproces: Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein

		zodat er tijdig voldoende geoogst product van de juiste kwaliteit beschikbaar is. Hij maakt op basis van zijn vaktechnisch inzicht een planning voor het gebruik van het grasland/de begrazing en bepaalt welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden, zodat het grasland/begrazingsterrein in optimale conditie kan worden gehouden.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none">• Geschikte materialen en middelen kiezen• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	Hij kiest afhankelijk van de staat van het grasland/begrazingsterrein en de gewenste bewerking de materialen en middelen waarbij hij rekening houdt met de eigenschappen hiervan en gaat zorgvuldig en netjes met de gebruikte materialen en middelen om, zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn en bergt ze veilig op zodat het grasland/het begrazingsterrein en de machines in goede conditie blijven en het geoogste product van de vereiste kwaliteit is.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)

Proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
3.1	Plant en verdeelt werkzaamheden		x			x												x			
3.2	Stuurt medewerkers aan		x			x															
3.3	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden										x	x						x			
3.4	Zorgt voor informatie naar medewerkers					x				x											
3.5	Bepaalt personeelsbehoefte					x						x									

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.1 werkproces: Plant en verdeelt werkzaamheden		
Omschrijving	De melkveehouder maakt een planning voor de inzet van de medewerkers, indien van toepassing overlegt hij deze met zijn leidinggevende. Hij kent de werkzaamheden, verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe aan de medewerker(s).	
Gewenst resultaat	Een reële planning. De werkzaamheden zijn verdeeld en afgestemd op de medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de organisatie 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Taken delegeren • Anderen bevoegdheden en verantwoordelijkheden geven 	Hij wijst taken en werkzaamheden en de daarbij behorende bevoegdheden toe aan medewerkers rekening houdend met een evenwichtige verdeling van de werkbelasting.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt de ondernemer over een evenwichtige verdeling van taken over de betrokken medewerkers zodat de werkzaamheden worden.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij bepaalt welke werkzaamheden wanneer uitgevoerd moeten worden en hoeveel medewerkers en middelen hiervoor nodig zijn en stelt op basis van deze informatie planningen en werkroosters op zodat er een reële planning ontstaat.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.2 werkproces: Stuurt medewerkers aan		
Omschrijving	De melkveehouder informeert en instrueert de medewerker(s) over de te verrichten taken, prioriteiten, productiviteitsnormen, kwaliteitsnormen, te behalen resultaten. Hij ziet erop toe dat de medewerker(s) de werkzaamheden uitvoeren volgens procedures, werkinstructies. Hij stuurt indien van toepassing in overleg medewerker(s) bij.	
Gewenst resultaat	De medewerkers weten wat ze moeten doen. De werkzaamheden verlopen efficiënt en effectief. De uitvoering wordt tijdig bijgestuurd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Voert functionerings- en coachingsgesprekken 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Richting geven • Instructies en aanwijzingen geven • Functioneren van mensen controleren 	Hij geeft medewerkers duidelijke informatie en instructie over de uit te voeren werkzaamheden, de prioriteiten, productiviteits- , kwaliteitsnormen en de te behalen resultaten waarbij hij geduldig aangeeft wat er van eenieder wordt verwacht en welke rol hij zelf hierin heeft en controleert of medewerkers functioneren volgens de gemaakte afspraken, procedures en werkinstructies, zodat medewerkers weten wat ze moeten doen.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende/externe deskundige over de wijze waarop hij zijn medewerkers aanstuurt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.3 werkproces: Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden		
Omschrijving	De melkveehouder bewaakt de uitvoering van de werkzaamheden en grijpt in bij afwijkingen. Hij signaleert knelpunten in de werkkuitvoering en rapporteert en/of administreert het verloop van de werkzaamheden. Hij fungeert als aanspreekpunt bij problemen en vragen.	
Gewenst resultaat	De werkzaamheden verlopen volgens planning.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de kwaliteitseisen in de keten van verantwoordelijkheden ten aanzien van voedselveiligheid en diergezondheid • Kennis van de organisatie • Kennis van gebruik van registratiesystemen 	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij rapporteert de voortgang van de werkzaamheden nauwkeurig en volledig aan de ondernemer zodat betrokkenen op de hoogte zijn.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen 	Hij beantwoordt vragen over de werkkuitvoering adequaat en geeft advies aan medewerkers bij problemen in de werkkuitvoering zodat de werkzaamheden volgens planning kunnen blijven verlopen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Tijd indelen • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt de voortgang en de uitvoering van de werkzaamheden, houdt de tijd in de gaten en onderneemt actie om de voortgang te garanderen zodat de planning gehaald wordt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.4 werkproces: Zorgt voor informatie naar medewerkers		
Omschrijving	De melkveehouder organiseert periodiek werkoverleg met de medewerker(s) om bedrijfsgerelateerde en werkgerelateerde zaken te bespreken. Hij legt de afspraken vast en bewaakt de naleving van deze afspraken.	
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte van zaken die relevant zijn voor hun eigen functioneren en het functioneren van het bedrijf. Een gestructureerd werkoverleg.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Informeert en stimuleert medewerkers 	Presenteren <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk uitleggen en toelichten • Kernachtig communiceren • Op de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen 	Hij legt de informatie kort, duidelijk en helder uit, licht de informatie toe en beantwoordt vragen waarbij hij de communicatie afstemt op de medewerkers zodat de informatie gestructureerd en helder is.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren 	Hij informeert de medewerkers over bedrijfs- en werkgerelateerde zaken, bespreekt plannen binnen het team en stimuleert medewerkers hun meningen, ideeën, standpunten in te brengen in te brengen en de werkzaamheden mee te evalueren waarbij hij ruimte geeft aan iedereen.

Kerntaak 3 Managet het bedrijf(sonderdeel)		
3.5 werkproces: Bepaalt personeelsbehoefte		
Omschrijving	De melkveehouder stelt in overleg met zijn leidinggevende de behoefte aan personeel vast. Hij gaat na aan welk eisen medewerkers moeten voldoen. Hij maakt op basis van een afweging tussen de kosten en de baten van het in dienst nemen van personeel. Hij participeert in het werven van kandidaten voor de betreffende functie of is betrokken bij het uitbesteden ervan. Hij voert (mede) een sollicitatiegesprek en selecteert (mede) een medewerker.	
Gewenst resultaat	Er is vastgesteld hoeveel personeel er nodig is. Overzicht van kosten en baten van het in dienst nemen van personeel. Aannee van geschikte medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen van personeelsbeleid • Kennis van de organisatie • Opstellen van een kosten-batenanalyse 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Hij overlegt indien van toepassing met zijn leidinggevende over de te verwachte behoefte aan personeel zodat de personeelsvraag voor de organisatie helder is.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van zijn vakdeskundigheid de eisen waaraan toekomstige medewerkers moeten voldoen en ondersteunt zijn leidinggevende bij het werven van personeel en neemt deel aan de sollicitatiegesprekken.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbewust handelen 	Hij weegt de kosten van het aannemen van personeel en het uitbreiden van het personeelsbestand af tegen de baten die dit oplevert voor de organisatie op korte, middellange en lange termijn en verwerkt dit in een voorstel voor zijn leidinggevende.

Kerntaak 4 Onderneemt

Proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 4 Onderneemt		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
4.1	Bepaalt vestigingsplaats	x											x					x								
4.2	Onderzoekt ondernemingsvorm					x							x							x					x	
4.3	Innoveert de onderneming	x				x							x												x	x
4.4	Analyseert de financiële situatie					x							x					x								x
4.5	Stelt marketingplan op	x				x																			x	x
4.6	Verzorgt financiële administratie										x	x						x								
4.7	Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo										x			x					x	x						
4.8	Profileert en promoot de onderneming											x													x	
4.9	Beheert voorraad	x				x												x							x	

Kerntaak 4 Onderneemt	Competenties																								
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
	Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																									
4.10	Berekent tarieven										x														x

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Melkveehouder

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.1 werkproces: Bepaalt vestigingsplaats		
Omschrijving	De melkveehouder onderzoekt wat de meest geschikte vestigingsplaats is. Hij weegt de mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af en kiest in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige een vestigingsplaats. Hij regelt juridische, financiële en organisatorische aspecten voor het huren of kopen.	
Gewenst resultaat	Een geschikte vestigingsplaats	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van wet- en regelgeving 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Op eigen initiatief handelen 	Hij maakt een weloverwogen keuze voor een vestigingsplaats die voor de onderneming de meeste kansen biedt en stelt zich op de hoogte van de juridische, financiële en organisatorische aspecten van kopen of huren zodat hij zijn bedrijf kan vestigen.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Mensen en middelen organiseren 	Hij zorgt ervoor dat alle middelen beschikbaar zijn om een koop dan wel huurcontact te tekenen.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare informatie over de verschillende vestigingsplaatsen grondig en weegt de voor- en nadelen van de verschillende vestigingsplaatsen goed tegen elkaar af zodat hij een weloverwogen keuze kan maken.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.2 werkproces: Onderzoekt ondernemingsvorm**

Omschrijving	De melkveehouder onderzoekt in overleg met de ondernemer/externe deskundige de meest geschikte ondernemingsvorm. Hierbij weegt hij mogelijkheden en beperkingen tegen elkaar af. Hij voert de administratieve handelingen uit om een onderneming te starten.	
Gewenst resultaat	De ondernemingsvorm past bij de uitgangspunten en mogelijkheden van de onderneming. De onderneming is opgestart.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van de markt• Kennis van de ontwikkelingen in de sector• Kennis van wet- en regelgeving	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none">• Anderen raadplegen en betrekken	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte ondernemersvorm waarbij hij uitgaat van de gemaakte analyse zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij combineert verschillende soorten gegevens en bronnen en komt na analyse van deze gegevens en rekening houdend met voor- en nadelen en de mogelijkheden en beperkingen van de verschillende alternatieven, tot meest geschikte ondernemersvorm zodat een passende ondernemersvorm gekozen is.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none">• Kansen en mogelijkheden benutten	Hij benut de keuze voor een ondernemingsvorm om de onderneming te versterken.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij past de wettelijke richtlijnen voor het opstarten van een onderneming toe afgestemd op de gekozen ondernemingsvorm zodat de onderneming succesvol kan worden opgestart.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.3 werkproces: Innoveert de onderneming		
Omschrijving	De melkveehouder blikt regelmatig en systematisch terug op de resultaten van de onderneming en de manier waarop het beleid en de plannen zijn uitgevoerd. Hij signaleert ontwikkelingen en verbetermogelijkheden voor de onderneming. In overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige bepaalt en stelt hij verbeteracties voor. Hij stelt zijn leidinggevende/externe deskundige investeringen in nieuwe productiemethoden/ producten/diensten voor.	
Gewenst resultaat	Hij heeft zicht op hoe hij met zijn onderneming verder wil gaan en sluit met de onderneming aan op de ontwikkelingen in de markt.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in mogelijkheden voor verbreding van het bedrijf(multifunctionele landbouw) Kennis en toepassen van zorgsystemen Kennis van de ontwikkelingen in de sector Kennis van de organisatie Kennis van productieproces Spreekt met potentiële leveranciers en afnemers Inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt weloverwogen risico's in de voorstellen voor verbeteracties, investeringen, nieuwe productiemethoden of producten ten aanzien van de invoering van deze voorstellen.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de gesignaleerde ontwikkelingen, de evaluatie van de organisatie en gesignaleerde mogelijkheden zodat hij gedegen verbeteracties kan formuleren
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> Informatie genereren uit gegevens Conclusies trekken 	Hij analyseert beschikbare gegevens over resultaten van de onderneming, de uitvoering van het beleid en de plannen grondig en maakt op basis hiervan rationele inschattingen over de gevolgen voor de organisatie zodat hij zijn conclusies kan omzetten in verbeteracties.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij oriënteert zich op ontwikkelingen en innovaties in de branche en koppelt dit aan kansen en bedreigingen voor de organisatie zodat de organisatie is toegerust voor de toekomst.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen Inzicht tonen in de dynamiek van de organisatie 	Hij bekijkt de mogelijkheden van verbetervoorstellen voor de onderneming en stemt ze af op het bedrijfsbeleid, waarbij hij rekening houdt met financiële en organisatorische aspecten.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.4 werkproces: Analyseert de financiële situatie		
Omschrijving	De melkveehouder analyseert periodiek de financiële informatie en controleert en bewaakt budgetten. Hij past in overleg zijn leidinggevende/externe deskundige begrotingen aan.	
Gewenst resultaat	Conclusies zijn getrokken uit de beschikbare financiële informatie.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van wet- en regelgeving • Inschatten van financieel resultaat 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij overlegt met zijn leidinggevende/externe deskundige of de conclusies uit de analyse van de financiële informatie aanleiding geven tot het aanpassen van de budgetten.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken 	Hij analyseert de beschikbare cijfermatige financiële gegevens grondig, combineert de verschillende soorten gegevens en maakt op basis van deze beschikbare informatie een reële inschatting over de financiële aspecten van de onderneming zodat er zicht is op de financiële informatie.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Voortgang bewaken 	Hij bewaakt op basis van de verkoop/omzet de realisering van de ondernemersdoelstellingen en past indien nodig de budgetten aan.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij signaleert de kritische succesfactoren voor de verkoop/omzet op basis van de cijfers en gaat na hoe overschrijding van de begroting en budgetten voorkomen kan worden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.5 werkproces: Stelt marketingplan op		
Omschrijving	De melkveehouder beschrijft in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige de marketingmix door de gemaakte keuzes weer te geven. Hij stemt de marketinginstrumenten op elkaar af en wijzigt deze wanneer ze niet bij elkaar aansluiten.	
Gewenst resultaat	Het marketingplan maakt deel uit van het ondernemersplan en past bij de bedrijfsformule van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de markt • Kennis van de ontwikkelingen in de sector 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt risico's af en maakt op basis van de ondernemingsdoelstellingen en -activiteiten een weloverwogen keuze ten aanzien van het marketingplan zodat het plan past bij de onderneming.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende/externe deskundige over de meest geschikte marketingmix waarbij hij uitgaat van de ondernemersdoelstellingen zodat hij een gedegen plan kan opstellen.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen • Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij toont inzicht in de eigen concurrentiepositie, de marktwerking en –ontwikkelingen en ziet op basis daarvan kansen, die door de inzet van marketinginstrumenten benut worden.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen 	Hij bekijkt de mogelijkheden om bij de inzet van marketinginstrumenten kosten te reduceren en/of maximaal financieel effect te sorteren.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.6 werkproces: Verzorgt financiële administratie**

Omschrijving	De melkveehouder stelt (samen met de administrateur) een jaarrekening op en controleert en bewaakt de financiële administratie. Hij houdt de financiële administratie bij en archiveert financiële gegevens of besteedt dit uit. Hij stelt indien van toepassing nota's op voor geleverde producten of diensten en controleert en verwerkt inkoopnota's. Hij betaalt indien van toepassing facturen op tijd en verzorgt de salarisadministratie en levert financiële gegevens op tijd aan bij relevante partijen.	
Gewenst resultaat	De financiële administratie geeft zicht op de financiële situatie van de onderneming.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis van financiële aspecten van de organisatie• Kennis van wet- en regelgeving• Stelt nota's op• Controleert nota's	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij registreert de financiële gegevens accuraat.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none">• Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij past bij het uitvoeren van de administratie de juiste methoden en technieken toe zodat de bedrijfsadministratie klopt.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none">• Voortgang bewaken	Hij bewaakt de financiële situatie door de administratie goed uit te (laten) voeren.

Kerntaak 4 Onderneemt**4.7 werkproces: Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo**

Omschrijving	De melkveehouder stelt in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige het beleid op het gebied van kwaliteit, arbo, milieu en veiligheid vast. Hij selecteert voor het eigen bedrijf passende zorgsystemen. Hij houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving, de voorschriften uit zorgsystemen en het bedrijfsbeleid. Hij werkt de zorgsystemen uit in concrete procedures of werkinstructies. Hij bewaakt of er gewerkt wordt volgens deze procedures en werkinstructies. Waar nodig past hij in overleg met zijn leidinggevende/externe deskundige procedures en werkinstructies aan.	
Gewenst resultaat	Het beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, arbo, en milieu is vastgesteld. De zorgsystemen zijn actueel en passend bij het beleid en er wordt gewerkt volgens deze zorgsystemen. Signalen voor verbetering van het zorgsysteem worden vertaald in verbetervoorstellen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none">• Kennis en toepassen van kwaliteitsmanagement• Kennis en toepassen van zorgsystemen• Vaardig in het duidelijk op papier zetten van werkzaamheden, planningen en instructies	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none">• Nauwkeurig en volledig rapporteren• Structuur aanbrengen	Hij stelt procedures en werkinstructies nauwkeurig en gestructureerd op, zodat ze correct en begrijpelijk zijn voor de medewerkers.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	Hij gebruikt benodigde gegevens voor het selecteren van zorgsystemen en voor het opstellen en aanpassen van procedures en werkinstructies, houdt daarbij het grote geheel en de actualiteit in de gaten, bepaalt welke zorgsystemen, procedures en werkinstructies gewenst zijn en combineert ze tot een geheel, zodat een evenwichtig en actueel systeem beschikbaar is.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none">• Kwaliteits- en productiviteitsnormen formuleren• Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij formuleert in het beleid hoge kwaliteits- en productiviteitsnormen waarbij hij deze vergelijkt met de normen en criteria zoals deze moeten gelden voor het gekozen zorgsysteem. Tevens bewaakt hij of er gewerkt wordt volgens de voor de organisatie geldende zorgsystemen.
	Instructies en procedures opvolgen <ul style="list-style-type: none">• Werken conform veiligheidsvoorschriften• Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij werkt bij het opstellen van het kwaliteitsbeleid en het selecteren van zorgsystemen volgens de (wettelijke) richtlijnen en voorgeschreven procedures van de gekozen zorgsystemen

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.8 werkproces: Profileert en promoot de onderneming		
Omschrijving	De melkveehouder maakt in overleg met van zijn leidinggevende/externe deskundige een promotieplan voor naamsbekendheid en zet marketing en pr-instrumenten in.	
Gewenst resultaat	Potentiële klanten dan wel de omgeving hebben een positief beeld van de organisatie en het producten- en dienstenaanbod.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Effectief netwerken • Kennis van de markt • Vaardig in het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij maakt op basis van de doelstellingen van de onderneming en passend bij de uitstraling van het bedrijf een promotieplan en zet op basis van dit plan en rekeninghoudend met de financiële situatie van de onderneming, het promotieplan en de financiële situatie marketing en pr-instrumenten in.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • Uitbouwen van de commerciële positie van de organisatie 	Hij gebruikt de invloed van promotie om (potentiële) klanten te beïnvloeden en/of aan zich te binden.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.9 werkproces: Beheert voorraad		
Omschrijving	De melkveehouder controleert de voorraad kwalitatief en kwantitatief en registreert de voorraad. Hij bepaalt welke producten en/of diensten moeten worden ingekocht en stelt het inkoopbudget en het inkoopvolume vast. Hij vraagt offertes op voor de gewenste producten en maakt een keuze uit de inkoopkanalen en leveranciers. Hij onderhandelt met leveranciers over inkooprijzen, kwaliteit, leveringsvoorwaarden en leveringstijden. Hij bestelt de producten tijdig. Hij voert indien van toepassing de inkoop en het beheer van de voorraad uit in nauw overleg met zijn leidinggevende.	
Gewenst resultaat	De producten zijn tijdig ingekocht tegen gunstige voorwaarden. De voorraad is op peil. De voorraadgegevens zijn bekend en geregistreerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieve vaardigheden • Inzicht in logistieke processen • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis en toepassen van voorraadbeheer • Kennis van de keten 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij weegt de voor- en nadelen van de verschillende leveranciers tegen elkaar af en kiest op basis daarvan de producten/diensten die worden ingekocht, welke leverancier en welk inkoopkanaal.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Indien van toepassing overlegt hij met zijn leidinggevende over het beschikbare inkoopbudget, het gewenste inkoopvolume en de voor de onderneming geschikte producten, diensten, inkoopkanalen en leveranciers.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Doelen en prioriteiten stellen • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij stelt de hoeveelheid producten/diensten die hij nodig heeft vast en koopt deze producten tijdig in om de voorraad op peil te houden.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen 	Hij gebruikt bij de keuze van en in de onderhandelingen met leveranciers kennis over de markt, concurrenten en prijsstelling van andere leveranciers.

Kerntaak 4 Onderneemt		
4.10 werkproces: Berekent tarieven		
Omschrijving	De melkveehouder berekent indien van toepassing de kostprijs. Hij berekent op basis van de winstmarge en de kostprijs het tarief.	
Gewenst resultaat	Een realistische verkoopprijs die past bij de bedrijfsformule.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Berekent de marge 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij berekent verkoopprijs uitgaande van de kosten/kostprijs en de gewenste winstmarge.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen 	Hij bepaalt de invloed van een te hoge of te lage verkoopprijs/tarief op het ondernemingsresultaat.

3. Certificeerbare eenheden

In dit hoofdstuk worden de certificeerbare eenheden van dit kwalificatiedossier nader omschreven.

De certificeerbare eenheden welke deel uit maken van dit dossier zijn:

- *Melken*

3.1 Nadere specificatie Melken

Certificeerbare eenheid

Gezien de beperking van melkrobots qua aantal dieren wordt het melken op productiebedrijven met minimaal 300 dieren door speciaal daarvoor aangetrokken melkers uitgevoerd.

Beroepsinhoud en voorkomende functiebenaming(en)

De certificeerbare eenheid Melken gaat over de uitvoering van de melkvoorziening, dus het voorbereiden, het melken zelf en de nazorg.

Proces-competentie-matrix Melken

Kerntaak	Werkproces	Competenties																									
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen	
Kerntaak 2: Draagt zorg voor productie																											
	2.1	Draagt zorg voor melkwinning	x				x	x					x	x							x	x					
	2.2	Draagt zorg voor dier(lijk) product																									
	2.3	Draagt zorg voor voederwinnig en begrazingsterrein																									

Betekenis van deze kerntaak voor deze certificeerbare eenheid

In deze matrix wordt per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze certificeerbare eenheid. Dit wordt zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Deel D: Verantwoording

1. Inleiding

De verantwoording bij het kwalificatiedossier heeft tot doel de ontwikkeling van het kwalificatiedossier toe te lichten en te verantwoorden.

Het is een verantwoording van de stappen die zijn gezet bij het opstellen van het kwalificatiedossier zodat voor derden de procesgang transparant is. Het is een toelichting op de keuzes die zijn gemaakt bij het opstellen van de kwalificaties, zodat voor gebruikers inzichtelijk is wat wel en niet in het kwalificatiedossier is opgenomen en waarom die keuzes zijn gemaakt. Het is een vooruitblik op het ontwikkelingsperspectief van de kwalificaties in het licht van de dynamiek op de arbeidsmarkt en de dynamiek in de relaties tussen opleidingsinstellingen en behoeften van het bedrijfsleven.

Het Verantwoordingsdocument is van en voor de gebruikers. De verantwoording helpt het beroepsonderwijs keuzes te maken bij de inrichting van het onderwijs, de inhoud van de beroepspraktijkvorming en de examinering. Voor het bedrijfsleven wordt inzichtelijk gemaakt wat de relatie is tussen hun 'eigen' beroepscompetentieprofiel en het uiteindelijke kwalificatiedossier. Daarbij zijn twee vertaalslagen aan de orde:

- de selectie van een, respectievelijk het verwant verklaren van meerdere beroepscompetentieprofielen
- de vertaling van vakvolwassen beroepsbeoefenaar naar beginnend beroepsbeoefenaar met inachtneming van de wettelijke beroepsvereisten

De verantwoording bestaat uit twee delen:

- Proces- en inhoudsinformatie
- Ontwikkel- en onderhoudsinformatie

In Proces- en inhoudsinformatie staat reflectie op het ontwikkelingsproces van het kwalificatiedossier centraal. Belangrijke thema's zijn wie in welke hoedanigheid betrokken is geweest bij de ontwikkeling van het kwalificatiedossier en welke onderwerpen en discussies aan de orde waren. Maar ook wat er in dit kwalificatiedossier gewijzigd is ten opzichte van het vorige dossier. In de Ontwikkel- en onderhoudsinformatie geven de betrokken partijen aan welke agenda voor de toekomst uit het overleg en de discussiepunten tussen alle partijen tijdens het tot stand komen van het kwalificatiedossier naar voren zijn gekomen.

2. Proces- en inhoudsinformatie

2.1 Betrokkenen

Het kwalificatiedossier productiedieren 3/4 is ontwikkeld door Aequor, afdeling Ontwikkeling en Innovatie.

Voortdurend zijn bij het ontwikkelproces inhoudsdeskundigen uit het bedrijfsleven betrokken.

Binnen Aequor vormen de vertegenwoordigers van bedrijfsleven en vakbonden de bedrijfseenheid. In de bedrijfseenheden diervverzorging en veehouderij zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd: FNV Bondgenoten, Dibevo (Vereniging landelijke Organisatie Dibevo, dierbenodigdheden en voeders), Vedias (Vereniging van dierenartsassistenten), KNMvD (Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde), SKBN (Stichting Kinderboerderijen Nederland), NVD (Vereniging van Dierentuinen), LTO Nederland, NOP (Nederlandse Organisatie van Pluimveehouderij), KNHS (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportbond), Sectorbestuur paarden van het PVE (Productschap vee, vlees en eieren) en deskundigen vanuit de sectoren Proefdieren, Asiels, Pensions en Kennels.

Vertegenwoordigers van de bedrijfseenheid vormen samen met onderwijsvertegenwoordigers de Sectorcommissie. Waar nodig en gewenst zijn voor specifieke vragen extra deskundigen bevraagd.

Het dossier is tevens voorgelegd aan de Paritaire commissie die bestaat uit vertegenwoordigers van onderwijs (AOC Raad, PTC+ en IPC Groene Ruimte, groene hbo, mbo en vmbo, werkgevers en werknemers. In totaal bestaat de commissie uit twintig leden.

2.2 Verwantschap

Aan het kwalificatiedossier Recreatiedieren 3/4 liggen de volgende beroepscompetentieprofielen ten grondslag:

Diervorzorger hokdieren (22-06-2010)
Diervorzorger graasdieren (22-06-2010)
Diervorzorger melkvee (22-06-2010)
Dierhouder hokdieren (22-06-2010)
Dierenhouder graasdieren (22-06-2010)
Melkveehouder (22-06-2010)

Het kwalificatiedossier Productiedieren 3/4 is ontstaan door het opnieuw clusteren van kwalificaties in de sector dier. Waar voorheen proefdierbedrijven en veehouderij waren geclusterd en ingedeeld op niveau (diervorzorger 3/4 en dierenhouder), is de huidige clustering opgedeeld in Productiedieren, Recreatiedieren en Proefdierbedrijven. Er is binnen deze manier van clusteren gekozen voor verticale clustering van niveau 3 en 4. Het verschil tussen de niveau's binnen het dossier Productiedieren 3/4 ligt in het ondernemerschap. Hoewel er binnen niveau 3 ook (zelfstandig) ondernemers horen (zie onderliggende bcp's) is hier gekozen om geen ondernemerschap aan te bieden. Eventueel zou een school ervoor kunnen kiezen om in de vrije ruimte ondernemerschap aan te bieden, of de certificeerbare eenheid ondernemerschap.

2.3 Vertaling beroepscompetentieprofielen in kwalificatiedossier

Om te komen van de beschreven beroepscompetentieprofielen naar de beschrijving in dit kwalificatiedossier zijn twee vertaalslagen aan de orde:

- herformulering van de beroepsbeschrijving, kerntaken, kernopgaven en beroepscompetenties;
- vertaling van de in het beroepscompetentieprofiel beschreven vakvolwassen beroepsbeoefenaar naar de in het kwalificatiedossier beschreven startend beroepsbeoefenaar.

Herformulering

Door het gebruik van de gestandaardiseerde competentielijst voor de landelijke kwalificatiestructuur zijn de competenties in het kwalificatiedossier in andere woorden geformuleerd dan in de beroepscompetentieprofielen. Hoewel de formulering kan verschillen, is alle informatie uit de beroepscompetentieprofielen terug te vinden in het kwalificatiedossier.

Voor wat betreft de beschrijving van rol, verantwoordelijkheden en complexiteit is gebruik gemaakt van de woordkeuze zoals die is afgesproken door de samenwerkende kenniscentra.

Vertaalslag naar startend beroepsbeoefenaar

Het beroepscompetentieprofiel geeft een beschrijving van het beroep en de competenties van een vakvolwassen beroepsbeoefenaar. Deze heeft naast de benodigde vakvaardigheden ook inzicht en routine ontwikkeld in zijn beroep. Het kwalificatiedossier geeft een beschrijving van de beroepscontext en competenties van de startend beroepsbeoefenaar. Deze beroepsbeoefenaar voldoet aan de eisen die gesteld worden in een kwalificatiedossier en beschikt daarmee over de competenties die voor een bepaald beroep nodig zijn.

Het verschil tussen het beroepscompetentieprofiel en het kwalificatiedossier is vooral gelegen in verschillen in complexiteit, verantwoordelijkheid, inzicht en zelfstandigheid. Over het algemeen zal de mate van complexiteit, verantwoordelijkheid (beslissingsbevoegdheid), inzicht en zelfstandigheid zijn afgezwakt in het kwalificatiedossier ten opzichte van het beroepscompetentieprofiel. Op deze manier kan de onderwijsdeelnemer een basis leggen waarop hij kan doorgroeien naar vakvolwassenheid. Bij de vertaling is aandacht besteed aan de momenten waarop de startend beroepsbeoefenaar hulp zou moeten inschakelen.

De kerntaak 'onderneemt' bevat werkprocessen uit het Aequorbrede document 'managen en ondernemen'.

2.4 Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen

2.4.1 Diervorzorger hokdieren

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger hokdieren zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid:
- Taalverzorging en taalbeschouwing:

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het bespreken van de gesignaleerde afwijkingen bij dieren (werkproces 1.3 Monitort dieren).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van (bedrijfs)procedures en voorschriften (werkproces 1.3).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger hokdieren zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het afwegen van de juiste hoeveelheid voer en water (werkproces 1.1 Voert dieren) en voor het inschatten van het geboortemoment (werkproces 2.2 Draagt zorg voor dier(lijk) product).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het werken met reinigings- en ontsmettingsmiddelen (werkproces 1.4 Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving).

2.4.2 Diervorzorger graasdieren

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger graasdieren zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid:
- Taalverzorging en taalbeschouwing:

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het bespreken van de gesignaleerde afwijkingen bij dieren (werkproces 1.3 Monitort dieren).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van (bedrijfs)procedures en voorschriften (werkproces 1.3).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger graasdieren zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het afwegen van de juiste hoeveelheid voer en water (werkproces 1.1 Voert dieren) en voor het inschatten van de benodigde wintervoorraad (kwantiteit en kwaliteit) en de in- of verkoop (werkproces 2.3 Draagt zorg voor voederwinning en begrazingsterrein).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het werken met reinigings- en ontsmettingsmiddelen (werkproces 1.4 Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving).

2.4.3 Diervorzorger melkvee

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger melkvee zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid:
- Taalverzorging en taalbeschouwing:

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het bespreken van de gesignaleerde afwijkingen bij dieren (werkproces 1.3 Monitort dieren).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van (bedrijfs)procedures en voorschriften (werkproces 1.3).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Diervorzorger melkvee zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het afwegen van de juiste hoeveelheid voer en water (werkproces 1.1 Voert dieren) en voor het inschatten van het geboortemoment (werkproces 2.2 Draagt zorg voor dier(lijk) product).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het werken met reinigings- en ontsmettingsmiddelen (werkproces 1.4 Reinigt en ontsmet leef- en werkomgeving).

2.4.4 Dierenhouder hokdieren

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Dierenhouder hokdieren zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid: 2F
- Taalverzorging en taalbeschouwing: 2F

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het voeren van functionerings- en coachingsgesprekken (werkproces 3.2 Stuurt medewerkers aan) en voor het spreken met potentiële leveranciers en afnemers (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van financiële rapportages (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie) en om de de vertaalslag te maken van wet- en regelgeving naar instructies en planningen (werkproces 4.7 Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo).

Schrijfvaardigheid en taalverzorging is nodig voor het schrijven van instructies (werkproces 4.7) en voor het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan (werkproces 4.8 Profileert en promoot de onderneming).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Dierenhouder hokdieren zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het opstellen van nota's (werkproces 4.6 Verzorgt financiële administratie) en het berekenen van de marge (werkproces 4.10 Berekent tarieven).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming) en voor het inschatten van het financiële resultaat (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie).

2.4.5 Dierenhouder graasdieren

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Dierenhouder graasdieren zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid: 2F
- Taalverzorging en taalbeschouwing: 2F

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het voeren van functionerings- en coachingsgesprekken (werkproces 3.2 Stuurt medewerkers aan) en voor het spreken met potentiële leveranciers en afnemers (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van financiële rapportages (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie) en om de de vertaalslag te maken van wet- en regelgeving naar instructies en planningen (werkproces 4.7 Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo).

Schrijfvaardigheid en taalverzorging is nodig voor het schrijven van instructies (werkproces 4.7) en voor het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan (werkproces 4.8 Profileert en promoot de onderneming).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Dierenhouder graasdieren zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het opstellen van nota's (werkproces 4.6 Verzorgt financiële administratie) en het berekenen van de marge (werkproces 4.10 Berekent tarieven).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming) en voor het inschatten van het financiële resultaat (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie).

2.4.6 Melkveehouder

Nederlands

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Melkveehouder zich op het volgende niveau:

- Mondelinge taalvaardigheid: 2F
- Leesvaardigheid: 2F
- Schrijfvaardigheid: 2F
- Taalverzorging en taalbeschouwing: 2F

Toelichting:

Mondelinge taalvaardigheid is nodig voor het voeren van functionerings- en coachingsgesprekken (werkproces 3.2 Stuurt medewerkers aan) en voor het spreken met potentiële leveranciers en afnemers (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming).

Leesvaardigheid is nodig voor het lezen van financiële rapportages (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie) en om de de vertaalslag te maken van wet- en regelgeving naar instructies en planningen (werkproces 4.7 Bepaalt beleid op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu en arbo).

Schrijfvaardigheid en taalverzorging is nodig voor het schrijven van instructies (werkproces 4.7) en voor het schrijven van teksten ten behoeve van een promotieplan (werkproces 4.8 Profileert en promoot de onderneming).

Rekenen

Indicatief bevindt de beroepsinhoud van de Melkveehouder zich op het volgende niveau:

- Getallen: 2F
- Verhoudingen: 2F
- Meten en meetkunde:
- Verbanden:

Toelichting:

Het rekenen met getallen is nodig voor het opstellen van nota's (werkproces 4.6 Verzorgt financiële administratie) en het berekenen van de marge (werkproces 4.10 Berekent tarieven).

Het rekenen met verhoudingen is nodig voor het inschatten van inkoopverwerking, verkoop en marge (werkproces 4.3 Innoveert de onderneming) en voor het inschatten van het financiële resultaat (werkproces 4.4 Analyseert de financiële situatie).

2.5 Discussiepunten

Werkwijze Aequor

In het proces om te komen tot een kwalificatiedossier en de beoordeling daarvan dient onderscheid gemaakt te worden naar de vorm, de inhoud en het proces van de totstandkoming.

Om tot een valide inhoud van de te beschrijven kwalificatie te komen, heeft de Paritaire commissie de ontwikkeling van het kwalificatiedossier gedelegeerd aan de sectorcommissies en de ontwikkelaars. De Paritaire commissie zal haar aandacht in eerste instantie schenken aan haar toetsende rol met betrekking tot de kwaliteit van het proces van totstandkoming en dus voornamelijk het verantwoordingsdocument bespreken. Daarnaast toetst de Paritaire commissie het dossier op formatvereisten, relevantie voor arbeidsmarkt en maatschappij, doorstroommogelijkheden, herkenbaarheid sociale partners, uitvoerbaarheid in het onderwijs en de examenpraktijk, transparantie, duurzaamheid en flexibiliteit.

Verwacht mag worden dat de inhoud van het kwalificatiedossier dat is opgesteld door het team van deskundigen, vervolgens door de paritaire commissie gevalideerd zal worden na een globale toetsing.

Discussies met betrekking tot de inhoud van het kwalificatiedossier worden gevoerd in de sectorcommissie en kunnen dus voor elk kwalificatiedossier verschillend zijn. Discussie met betrekking tot de structuur, interne (Aequor) eisen en de formatvereisten worden gevoerd in de Paritaire commissie en zijn voor het merendeel gelijk voor elk dossier.

Discussiepunten

Tijdens de vergaderingen van de Paritaire commissie zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest.

- Ondernemersvaardigheden

De uitvoerbaarheid van de ondernemerswerkprocessen tijdens examinering is aan de orde geweest. Op basis van de gevoerde discussie zijn enkele titels aangepast.

- CE Melken.

Betrokkenheid docenten

Gedurende de ontwikkeling van dossiers worden docenten via gremia bij de inhoud betrokken. Ieder jaar wordt een aantal dossiers bovendien geëvalueerd door docenten; de resultaten leveren input voor bijstelling.

2.6 Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop het Coördinatiepunt een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving, veranderingen in competentiekeuzes en resultaatveranderingen in prestatie-indicatoren. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen in de uitwerking van deel C vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

De CE Melken is toegevoegd. Dit CE bestaat uit één werkproces dat reeds onderdeel uitmaakte van dit kwalificatiedossier.

De agrarische bedrijfsverzorging (AB) is een organisatie die voor agrarische ondernemers taken en werkzaamheden onder meer overneemt bij ziekte, arbeidsongeschiktheid of vakantie van de ondernemer. Ook zijn er medewerkers die vast aan bedrijven verbonden zijn voor een gedelegeerde taak.

AB's leveren de vakbekwame arbeidskrachten met de juiste kwaliteiten en de juiste opleiding. Zij nemen mensen in dienst die op aangesloten bedrijven het melken overnemen. Het dagelijkse werk van deze mensen is melken. Hiervoor dienen zij aantoonbaar gekwalificeerd te zijn.

De vraag naar deze gekwalificeerde beroepsbeoefenaars is niet nieuw. Kwalificering was tot op heden mogelijk door gebruik te maken van de deelkwalificatie "Melken" uit de kwalificatiestructuur KS 2000+. Deze optie is niet meer mogelijk. Binnen de competentiegerichte kwalificatiestructuur ontbreekt een CE Melken. Er ontstaat hierdoor een tekort aan gekwalificeerde mensen/melkers. De CE melken heeft een zelfstandige waarde op de arbeidsmarkt; groei van de arbeidsmarkt is te verwachten.

Bij het melken is gedegen kennis en vaardigheid nodig om zo aan de gestelde kwaliteitseisen te kunnen voldoen. (Zie bijlage, onderzoek Aequor naar arbeidsmarktrelevantie.)

Bekeken vanuit het oogpunt van mbo-studenten biedt het behalen van deze CE de kans van een bredere vakbekwaamheid in het dossier Productiedieren voor die studenten die een andere kwalificatie hebben gekozen.

Er zijn samen zijn er meer dan 10.000 melkveehouders aangesloten bij de vier regionale AB's. Landelijk gezien zijn er ruim 22.000 melkveehouderijen (Bron: LISA, 2011).

De grootste groep melkers is werkzaam in de regio Friesland en Oost; het gaat om enkele honderden mensen. Landelijk is de behoefte ongeveer op jaarbasis.

De AB verwacht een toename in de komende jaren door schaalvergroting en doordat melkveehouders vaker tijd willen besteden aan bijvoorbeeld hun gezin (sociale component).

Schaalvergroting leidt niet per se tot meer automatisering door bijvoorbeeld de aanschaf van een melkrobot. Een melkrobot kent een maximum van 60 koeien. Bij schaalvergroting zou men steeds in een veelvoud van 60 moeten denken om doelmatig een robot in te zetten.

Bij een bedrijfsgrootte van 300 koeien zou de investering veel te groot worden. Bij een bedrijfsomvang van deze orde, worden melkers ingezet. De koeien worden in groepen gemolken, elke groep op een vast tijdstip.

3. Ontwikkel- en onderhoudsperspectief

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Heroverweging clustering	Clustering bcp's heroverwegen i.v.m. generieke beschrijvingen. Vergroten duurzaamheid, meer mogelijk maken zonder uitbreiding uitstromen.	O&I en sectormanagers; inhoudsdeskundigen	2012
Kwaliteit	Verbeteren kwaliteit kwalificatiedossiers; aanpassen aan eisen Coördinatiepunt (aantallen kerntaken/competenties). Verwerken input uit evaluaties en arbeidsmarktgegevens om kwaliteit te verhogen en actualiteit aan te passen. Ook verbetering transparantie en uitvoerbaarheid dossiers.	O&I na afspraak met betrokken commissies	2012
Ondernemerschap	Evaluatie werkprocessen ondernemerschap aan nieuwe landelijke lijst; Transparantie en afstemming	Alle kenniscentra; sectorcommissies adviseren paritaire commissie, deze stelt vast.	2012
Verbeterslag dossiers	Aanpassen dossiers aan verbeterde bcps en nieuwe inzichten: generieker formuleren. Verbetering dossiers: duurzaamheid en kwaliteit verbeteren.	O&I en deskundigen (eventueel per sector)nader vast te stellen.	2012-2018